

Augsburgska bekännelsen

Vet Daniel Westling vad han ger sig in i?

HumanistInfo

Medlemstidning för Humanisterna, utkommer med 4 nr/år.
ISSN 2000-1878.

Redaktör:

Kjell Ericson
kjell.ericson@humanisterna.se

Ansvarig utgivare:

Förbundsstyrelsen

Redaktion: Gun Ulriksson,
Gunnar Ståldal, Sune Kronlid,
Ingvar Åhman-Eklund, Urban
Jansson, Filip Björner.

Grafisk form: Lena Lindgren.

Tryckeri: Ale Tryckteam, Bohus.

Bidrag till HumanistInfo:

(insänt, debattinlägg, fritt tänkt med mera) skickas med e-post till: hi@humanisterna.se eller som brev till redaktören.

Skriv i HumanistInfo!

Skicka ditt manus digitalt till redaktionen, helst som Word. Vi kan tyvärr inte ansvara för insänt, ej beställt, material. Skriv namn, adress och telefon på manus och bilder, och meddela samtidigt om insändaren ska förses med signatur istället för ditt namn. Ange om det är något du vill ha i retur. HumanistInfo kan tyvärr inte betala honorar för publicerade texter och bilder. Om så behövs kommer vi att redigera textmaterialet. Redaktionen förbehåller sig rätten att använda allt publicerat material på Humanisternas hemsida och HI:s blogg. Undantag kan endast göras på särskild begäran. Redaktionen prioriterar insändare som kan skapa intern debatt i Humanisterna.

Välkommen med ditt inlägg!

Sista dag att skicka in material till nr 3/2010 är 6 augusti.

Innehåll nr 2/2010

Artiklar

- 3 Meningsutbyte
- 4 Kronprinsessbröllop
- 5 Utbildning
- 6 Icke-religiös begravning
- 7 Konfirmationsläger
- 8 Insamling
- 9-10 Insändare
- 11 Recentioner

Fritt tänkt

- 12 Är utveckling ett positivt ord?
- 14 Jag tror på Dionysos!

Debatt

- 16 Christer Sturmark Responsibility (CSR)
- 17 Märkligt årsmöte i Stockholm
- 18 Vi måste leva som vi lär!
- 19 Humanisternas religionskritik
- 20 Mellanöstern, vad är första steget?
- 21 Färgblinda och ateister
- 22 Vi är för allting förutom vanföreställningar
- 23 Förakt för andlig svaghet

24-27 Förbundssidor

Redaktören har ordet

HumanistInfo har fått en publiceringspolicy
Förbundsstyrelsen har beslutat att HumanistInfo ska vara:

- Förbundsledningens informationskanal om t ex kongresser, konfaläger, speciella seminarier och kurser, remissvar, politiska kontakter och annat som förbundsledningen finner lämpligt.

- Lokalavdelningarnas informationskanal där varje lokalavdelning presenterar sina kontaktuppgifter, information om årsmöten, aktiviteter och annat de finner lämpligt att informera om.

- Ett debatt- och insändarforum öppet för diskussioner om förbundets verksamhet, ställningstaganden m m samt debatt om humanistiska frågor i allmänhet. Tidningen skall huvudsakligen vara öppen för medlemmar. Dessa skall generellt kunna komma till tals utan redigering eller refusering. Redaktören kan dock be skribenter korta sina texter om de är för långa eller refusera kränkande eller på andra sätt olämpliga inlägg.

Person som kritiseras för personliga åsikter eller personligt agerande skall ha replikrätt i samma nummer av tidskriften.

- Tidningen kan också innehålla andra artiklar, recensioner samt notiser och annat lättsammare material.

HumanistInfo skall samarbeta med Humanisten om fördelningen av inkommet material. Det som rör förbundets verksamhet skickas vidare till Humanistinfo, medan artiklar av mer allmänfilosofisk, politisk och ideologisk art skickas vidare till Humanisten.

Förbundsstyrelsen utser redaktör och därefter, i samråd med redaktören, redaktion. Ansvarig utgivare för Humanistinfo utses inom förbundsstyrelsen.

Vad tycker du om de beslutade riktlinjerna?

Kjell Ericson

Näst nummer kommer i augusti

Berit Smedsrud, från norska Human-Etisk Forbund, överlämnar ett standar till Humanisterna Väst, som den nyvalde ordföranden Sune Kronlid tar emot.

På Humanisterna Västs årsmöte den 18 februari hade vi besök av tre norska gäster. De berättade om sin verksamhet och blev bombarderade med frågor från intresserade medlemmar.

Besök från våra vänner i väst

Gunnar Lundh hade blivit kontaktad av Berit Smedsrud, Bjørn Gudevold och Eva Torp för att de var intresserade av att besöka oss på vårt möte. De fick möjlighet att lyssna på våra diskussioner under tiden vi hade årsmötet och några av debatterna slutade i att vi efter mötet skulle höra vad det norska förbundet hade för erfarenhet. Många frågor fick vi svar på.

Berit och Bjørn hade förberett en presentation som de visade. Där fick vi bland annat veta att Human-Etisk Forbund grundades 1956 och har idag 76 500 medlemmar. Det är det största samfundet efter Norska kyrkan. Totalt har man verksamhet i alla delar av Norge. Motsvarigheten till våra län kallas fylke. Förbundet har 20 fylkeslag och därunder har man organiserat sig i något som kallas lokallag. Det finns 120 sådana. Administrationen ligger i Oslo och totalt är man 80 anställda i förbundet varav merparten arbetar på huvudkontoret. Intäkter får man genom stadsbidrag, medlemskap och ceremonier. Medlemsavgiften är dock inte särskilt hög – man betalar 350 kronor, vilket motsvarar cirka 15 procent av intäkterna.

– Vi är den största humanistorganisationen i världen, säger Berit. Varje år har vi landsmöte med 65 delegater från alla fylkena.

Human-Etisk Forbund har två tidningar. Det är Fritanke som både ges ut

på papper och som nätutgåva. Dessutom har man tidsskriften Humanist. Bägge ges ut på ett eget förlag, som heter Humanist förlag A/S.

De tre gästerna kom från Østfold som är det fylke som ligger närmast Bohuslän. Det finns 370 000 invånare och man har 3 407 medlemmar. Det motsvarar cirka en procent av befolkningen. Mycket av verksamheten kretsar kring ceremonier. Namnfest har man två gånger per år och under 2008 genomförde man 113 stycken. Man samlar barn, föräldrar, släkt och vänner till cirka sex barn vid varje tillfälle. För detta betalar en medlemsfamilj 750 kronor och de som inte är medlemmar 1 500 kronor.

Konfirmation sedan 1951

Konfirmationen är en stor sak i Norge. 82 procent av de norska ungdomarna konfirmerar sig. 1951 bildades Foreningen for Borgerlig konfirmation, det vill säga, innan Human-Etisk Forbund bildades. En Humanistisk konfirmation genomgår cirka var sjätte ungdom och för två år sedan var det 550 stycken i Østfold. För detta betalar en medlem 1 600 kronor och icke medlem 2 200 kronor. Med andra ord lönar det sig att bli medlem i samband med en konfirmation.

Vigslar och begravningar är andra ceremonier som de erbjuder. I siffror är de

inte lika stora, 46 vigslar och 35 begravningar genomfördes under 2008.

Hednasamfundet står för religionskritiken

Under 2008 genomfördes en medlemsenkät och delar ur denna presenterades på mötet. Bland annat kunde man se att medlemmarna inte tyckte det var viktigt att förbundet skulle hålla på med religionskritik.

– Vi är ganska milda i religionskritiken, sa Berit. Vi går inte i frontalkrock med dem som vi ska leva tillsammans med. I Norge finns en annan organisation som är kända för religionskritik och det är Hednasamfundet.

För att bli medlem i Human-Etisk Forbund krävs att man har fyllt 15 år. Varje år på 17:e maj får alla 15-åringar erbjudande om att genomgå konfirmation. Detta är viktigt för medlemstillströmningen.

Ordförande i förbundet är Åse Kleve-land, som är känd även i Sverige. Hon har bland annat varit VD för Filminstitutet.

Man har generellt svårt att få igång medlemsaktiviteter och så många som 85 procent av medlemmarna säger att de helst vill vara passiva medlemmar och inte engagera sig i några aktiviteter alls.

Under 2011 kommer det norska förbundet att vara värdar för Världskongressen, som kommer att hållas i Oslo.

Urban Jansson

19 juni står prinsessbröllopet och gemålen Daniel Westling är satt i skolbänken för att lära sig kungalängden. Frågan är om han får lära sig om den Augsburgska bekännelsen också.

Vad vet Daniel Westling om Augsburgska bekännelsen?

Foto: Patrick van Katwijk/Scanpix

Inför sommarens prinsessbröllop måste det göras klart för alla medborgare att den nye medlemmen i kungafamiljen uppfyller kravet i en svensk grundlag av 1810 att vara en god protestant och rätta sig efter Augsburgska bekännelsen från 1530 och Uppsala beslut 1593. Kraven på honom och för övrigt på hela kungafamiljen är mycket strängare än på någon präst i Svenska kyrkan. De får tycka vad de vill. En grundlagsreform är på gång men riksdagen vill inte göra någon ändring i successionsordningen som kom till att försäkra sig om att invandrarfamiljen Bernadotte lämnade sin katolska tro och blev protestanter. Med det enda villkoret gav riksdagen för alltid bort rollen som statschef i Sverige.

Humanisterna har i ett remissvar till Regeringen förra året påmint om det märkliga i att vår statschef och hela hans familj är de enda svenskar som saknar religionsfrihet om de vill behålla jobb och arvsrätt. Vi föreslog att man skulle ta bort kravet.

200 år gamla grundlag

Det är som sagt rimligt att det nu görs klart för svenska folket att kungen och hela familjen, inklusive den nye medlemmen, måste vara noggranna med att följa denna vår 200 år gamla grundlag. Hur ser kraven ut?

För att få svar får man gå till "Svenska kyrkans bekännelseskriter" (Verbum 1985). Där finns "Trosbekännelse överlämnad till den stormäktige, segerrike kejsar Karl V vid riksdagen i Augsburg år 1530", ett omfattande och inte särskilt humant dokument om 35 sidor. Här kan man t.ex. läsa att alla människor födas med synd och ond begärelse. Vi lär att vid Kristi återkomst ska han fördöma ogudaktiga människor till att pinas utan återvändo. Sådana fördömas "som utsprida judiska läror att de fromma före uppståndelse skola få herravälde i världen, sedan de ogudaktiga allestädes ned-

slagits". Tankarna i Uppsala mötes beslut som en uppföljning i vårt land av det i Tyskland fattade beslutet är ännu mer svårgenomträngliga, eftersom de är avfattade på femtonhundratalssvenska.

Hur många svenskar vet att detta är tesser som hela den kungliga familjen måste ställa sig bakom?

Troskravet på statschefen måste tas bort

I sitt remissyttrande visade Humanisterna sin omsorg om kungafamiljen genom att föreslå att man skulle ta bort den aktuella paragrafen som förvägrar statschefen och hans familj religionsfrihet. Det är en principiellt olycklig kvarleva från en annan tidsålder. För några år sedan avskaffades den manliga tronföljden. Nu menade Humanisterna att troskravet på statschefen måste tas bort i religionsfrihetens namn. Regeringen och riksdagen förbigick vårt modesta förslag med total tystnad.

Det borde väcka förvåning i en omvärld att i den nya av riksdagen moderniserade författningen svenskarna även fortsättningsvis behåller hänvisningar till märkliga 1500-talsdokument. Hur ska andra delar av vår författning kunna tas på allvar när man struntar i det enda krav som ställs på vår statschef?

Att man inte vågar röra in frågan är ingen överraskning. Det handlar om hela vårt system med en endast dekorativ monarki utan all makt och inflytande. Inför vårens händelser går Republikanska föreningen ut med parollen "Statsöverhuvud ska tillsättas genom lag ej genom samlag". Det mycket rimliga kravet kommer dessvärre att ta lång tid att tillgodose. Vårt ännu rimligare krav att ge kungafamiljen den religionsfrihet som enligt regeringsformen gäller för andra medborgare har riksdagen också sagt nej till.

Det som återstår är att se till att troskravet tas på allvar.

■ Carl-Johan Kleberg

De praktiska pastorala kurserna ges på universiteten i Sverige i samverkan med Svenska kyrkans pastoralinstitut och svenska staten ger bidrag till högskoleutbildning i teologi.

Prästutbildning för skattepengar

Vi har inte längre någon statskyrka i Sverige. År 2000 skildes kyrkan från staten.

Trots detta bekostas fortfarande en stor del av prästutbildningen i Svenska kyrkan med skattepengar. En snabb genomgång av aktuellt kursutbud vid några universitet visar att två av dessa fortfarande bedriver utbildning som enligt dem själva riktar sig till blivande präster.

Uppsala universitet som fortfarande har en teologisk fakultet skriver följande: "Du som vill bli präst i Svenska kyrkan läser utöver kandidatprogrammet ytterligare 120 högskolepoäng på avancerad nivå (Masterprogram i religionsvetenskap), och kan avsluta dina studier med en masterexamen i teologi. Efter utbildningen på universitetet söker man in till Svenska kyrkans pastoralinstitut för ytterligare en termins studier." Ett exempel på kurser är Pastoralteologisk grundkurs som enligt utbildningskatalogen för Uppsala universitet handlar om "Svenska kyrkans roll i samtiden och hur man fungerar som ledare och tolkande teolog i detta sammanhang... Ledarskap behandlas utifrån de pedagogiska, själavårdande, liturgiska och homiletiska uppgifter som prästen har i församlingen." (Homiletik betyder predikokost)

Pastoralinstitutet i Uppsala skriver på sin hemsida följande: "I den nya prästutbildningen ska den blivande prästen läsa 300 hp teologi vid universitet eller högskola, där 45 hp utgörs av tre pastoralteologiska kurser som ges i samverkan med universitet, högskolor och stift. I dessa kurser ingår tre veckor verksamhetsförlagd utbildning i församling, VFU. Därefter avslutas utbildningen med en termins studier vid Svenska kyrkans pastoralinstitut."

Centrum för teologi och religionsvetenskap vid Lunds universitet uttrycker sig som följer: "Teologiprogrammet är utbildningsvägen för dig som siktar på att arbeta som präst i Svenska kyrkan." Vidare kan man läsa: "För dig som läser till präst i Svenska kyrkan finns särskilt

utformade kurser, som förbereder för yrkeslivet." Ett exempel på kurser är Kateketik och själavård i Svenska kyrkan där några av målen är "att kunna förbereda och genomföra enskild själavård och att kunna förbereda, leda och utvärdera lärandesituationer, särskilt i förhållande till konfirmander".

Slutsatsen av denna snabba genomgång blir otvetydigt att prästutbildning sker på minst två svenska universitet, i Uppsala och Lund.

År 2008/2009 utvärderade Högskoleverket Sveriges teologiska och religionsvetenskapliga utbildningar (2008:41 R). Där konstaterar man att ett systemskifte skett i svensk högre utbildning i den nya examensordningen från 1 juli 2007. Teologie kandidatexamen finns inte längre som yrkesexamen med examensmål formulerade i högskoleförordningen. Man konstaterar vidare att det i dag finns pastoralteologiska kurser vid Umeås, Uppsala, Karlstad, Linköping, Göteborgs och Lunds universitet och att dessa kurser är avsedda för blivande präster för att stärka yrkesidentiteten.

Dessa kurser låg tidigare vid Svenska kyrkans pastoralinstitut. Högskoleverket uttalar sig ovanligt skarpt då man skriver: "Mot bakgrund av Svenska kyrkans skiljande från staten år 2000 och mot bakgrund av kursernas klart konfessionella karaktär anser Högskoleverket att det är olämpligt att statliga utbildningsanordnare inom det ordinarie kursutbudet ger utbildning för ett specifikt trossamfundens ledare." Kurserna är klart konfes-

sinella i den bemärkelse att de förutsätter en tro och flera av de praktiska övningarna ingår i Svenska kyrkans ritual, skriver de.

Då jag hösten 2009 bland annat genomdebatt i Dagens Nyheter fick vetskap om ovanstående, läste jag utredningen och tog kontakt med Högskoleverket. Den utredare jag talade med höll med om att verket uttalat sig ovanligt skarpt och att man haft kontakt med Utbildningsdepartementet. Inget mera hade dock skett. Jag skrev till departementet och fick långt om länge svar. Brevsvararen bekräftar där att de praktiska pastorala kurserna ges på universiteten i sam-

verkan med Svenska kyrkans pastoralinstitut och att svenska staten ger bidrag till högskoleutbildning i teologi. Han skriver också att staten därutöver ger bidrag till fyra enskilda utbildningsanordnare för högskoleutbildning i teologi. Utbildningsdepartementet gör inget aktivt i denna fråga utan det åligger utbildningsanordnarna att åtgärda eventuella brister som uppmärksammas, skriver han.

Försummelse kan dock leda till att examensrätten dras in.

Hur kommer det sig att Svenska kyrkans inflytande över universiteten ökat snarare än minskat de senaste åren? Borde vi inte i Humanisterna titta litet närmare på detta fenomen? Ta kontakt med vårt nätverk i riksdagen, skapa debatt, initiera seminarier osv.?

■ Anita Börlin

Icke-religiös begravning

Kyrkan fick år 2000 ansvar för att svara för den yttre ramen för våra begravningar. Kyrkan svarar för den verksamheten inte bara för sina medlemmar utan för alla svenskar, också de som är judar, muslimer och icke-troende. Det är mer än en fjärdedel av befolkningen.

Reform av systemet med begravningsombud är på gång

Ofta beskrivs beslutet från år 2000 om relationen mellan stat och kyrka som en skilsmässa. Inget kan vara mer felaktigt. Det handlar om ett äktenskap som förändrades till ett utstuderat särboförhållande, där ena parten dvs. Svenska kyrkan skaffat sig stor frihet men samtidigt väldiga privilegier. Det gäller främst kyrkoavgiften som staten kasserar in men också statens stöd till kyrkunderhåll. Kyrkan fick vidare behålla vigselrätten och bara två kommuner – Stockholm och Tranås – ligger utanför det systemet.

Kyrkoavgiften innefattar kostnader för begravningsverksamheten men för att få pengar från icke-medlemmar inrättade den välvilliga staten en ny slags skatt som kallas begravningsavgift. Inkomsterna från den går till församlingarna. Riksdagen var medveten om att detta var en konstig ordning. För att svara mot de självklara kraven på religionsfrihet och demokratisk styrning skapade man ett nytt organ, kallat begravningsombud. Sådana utses av varje kommun med uppgift att se till att församlingarna sköter uppgifterna gentemot icke-medlemmar. Deras uppgift är att se till att icke-medlemmar har tillgång till värdiga lokaler utan religiösa symboler. De ska se till att de pengar kyrkan får används just till icke-medlemmarnas begravningar.

Begravningsombud som inte fungerar

Systemet med begravningsombud har fungerat dåligt. Riksrevisionsverket gjorde 2006 en genomgång av verksamheten. Slutsatserna blev en mördande kritik. Den beskrev jag i en artikel i Humanisten 2009:2 ”Hög tid för en sekulär begravningsordning”.

Regeringen tog till sig kritiken från Riksrevisionen och tillsatte en utredning som förra året lade fram betänkandet ”Några begravningsfrågor” (SOU 2009:79). Utredningen fick ett relativt brett uppdrag som inte bara innefattade begravningsombudens uppgifter utan också länsstyrelsernas uppgifter och begravningar enligt en ny begravningsmetod.

Det handlar om en omsorgsfullt gjord utredning, som helt instämmer i Riksrevisionens kritik. Man kommer med en rad kloka förslag om reformer, som Humanisterna i ett remissyttrande till Kulturdepartementet stöder. Självklart hade vi önskat en utredning som rättade till det grundläggande felet att det är kyrkan och inte kommunerna som svarar för denna samhällsservice som vi alla förr eller senare är i behov av. Den lilla begravningsavgift, som vi som inte är medlemmar ser på skattsedeln, ter sig helt absurd. Men utredaren hade strikta direktiv att hålla sig inom ramen det grundläggande beslutet om kyrkans ansvar och systemet med begravningsombud. Det handlar alltså endast om reformer inom det nuvarande systemets ram, men angelägna sådana.

Utbildade begravningsombud

Utredaren föreslår ett minskat antal begravningsombud. Det ska generellt inte finnas mer än ett ombud i varje kommun men ett ombud kan svara för flera kommuner. Ombudens kompetens behöver förbättras, eftersom man funnit så stora brister i deras sätt arbeta. De ska ha förståelse för olika religioner och livsåskådningar. Kommunerna som kommer med

förslag till länsstyrelserna ska motivera sina förslag. En för Humanisterna viktig ändring är att livsåskådningsorganisationer också ska kunna nominera. Utredningen anser det självklart att ombuden inte bara får en grundläggande introduktion utan också fortlöpande utbildning, som Humanisterna bör kunna bidra till. Man föreslår erfarenhetsutbyte mellan ombuden och mer aktivt stöd från länsstyrelsernas sida. Ombudens ersättningar ska förbättras och länsstyrelserna ska besluta om dessa.

En av de allvarligaste bristerna ur Humanisternas synvinkel är att ombuden i stort försummat uppgiften om kyrkans skyldighet att erbjuda värdiga lokaler utan religiösa symboler. Den uppgiften ska föras in i begravningslagen, vilket vi måste anse vara ett utmärkt förslag.

Det är alltså länsstyrelserna som utser ombud och samlar in deras årsberättelser. Utredningen konstaterar att man skött den uppgiften med litet engagemang och begränsade arbetsinsatser. Man föreslår att insatserna ska förstärkas genom att antalet länsstyrelser minskas men att (?) de kvarvarande ska ägna uppgiften mer kraft. Länsstyrelserna ska kunna göra inspektioner. De ska svara för utbildning av ombuden. De måste ägna kraft åt kritisk granskning av ombudens redogörelser och de ska kunna entlediga ombud som inte sköter sig. Allt detta är bra förslag som Humanisterna stöder.

Begravningsverksamheten finansieras som nämnts genom en obligatorisk begravningsavgift som betalas av alla folkbokförda i landet. Avgiftssatsen enligt vilken begravningsavgiften betalas varierar

Foto: K. Connor

kraftigt mellan olika huvudmän. För en person med genomsnittlig inkomst kan den variera mellan 198 kr och 2 376 kr och för ett hushåll med två genomsnittinkomster kan skillnaden i ett livsinkomstperspektiv uppgå till närmare 175 000 kr. Det finns orsaker till vissa skillnader men staten har ett ansvar för att begravningsverksamheten bedrivs på ett bra och effektivt sätt. Helt naturligt finns det ett missnöje med de varierande avgiftssatserna. Utredaren föreslår att det bara ska finnas en huvudman i varje kommun. Kammarkollegiet ska besluta avgiftssatser både för kyrkomedlemmar och icke-medlemmar. För kyrkomedlemmar ingår begravningsavgiften i kyrkoavgiften men utredaren vill att begravningsavgiften ska lyftas ut och därmed åstadkomma lika

behandling för medlemmar och icke-medlemmar för att undvika olika satser, en liten reform som Humanisterna finner riktig. Begravningsombuden har en viktig men svår uppgift att kontrollera beräkningarna av avgiftssatserna och för det behöver de utbildning.

Nya seder – nya lagregler

Gravskick, begångelsemetoder och begravingar utvecklas hela tiden. Utredaren går mycket förtjänstfullt igenom behovet av ändringar i lagar och förordningar. Det är angeläget att inte behålla regler som hör till en svunnen tid. Idag har vi som begravningsmetod två lösningar: jordbegravning och kremering. Numera finns andra metoder t.ex. promession eller frystorkning. Man vill öppna för den

möjligheter men förutsättningen är att metoden ska vara förenlig med en värdig behandling av avlidna. Det förutsätts att regeringen ska kunna ge tillstånd sedan förutsättningarna granskats ur många olika aspekter och med stöd av olika statliga organ och organisationer. I den frågan får Humanisterna avvakta tills vi får konkreta förslag men vi stöder utredningens öppna modell.

Tiden mellan dödsfall och gravsättning eller kremering ökar. Det kan Humanisternas officianter bekräfta. Bakom ligger många olika faktorer som inom vilken tid en ceremoni kan ordnas, de anhörigas önskemål om ceremoni. Utredaren bedömer att antalet som avlider under närmaste tioårsperioden kommer att öka. Om inga åtgärder vidtas kommer det behövas en utbyggnad av olika lokaler. Tiden mellan dödsfall och begraving bör inte vara för lång. Man föreslår en ändring av lagen görs så att den längsta tillåtna tiden mellan dödsfall och gravsättning eller kremering bestäms till normalt en månad, vilket är en halvering i förhållande till nuvarande regel.

Humanisterna ställer sig bakom men anser att det behövs ändringar i den tid då krematorier och begravningsplatser är tillgängliga måste ändras. Det är orimligt att begravingar på många håll inte kan ordnas under helgerna då människor disponerar sin tid för att utan jäkt delta i ceremonier och efterföljande minnestunder.

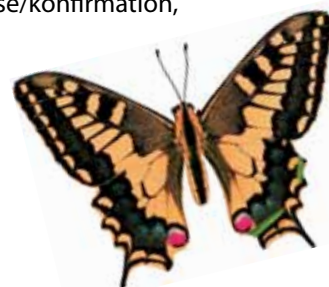
■ Carl-Johan Kleberg

Anmäl dig till sommarens konfirmationsläger!

Vi tar nu emot anmälningar till sommarens humanistiska konfirmationsläger! Ge dig, eller ditt barn, möjlighet att få uppleva det som många beskriver som den bästa veckan i deras liv. Anmälningar och svar på frågor fås via Humanisternas hemsida, www.humanisterna.se/konfirmation, eller genom att skicka e-post till konfirmation@humanisterna.se

Datum och plats för sommarens läger:

- 18–24 juni Backagården, Höör
- 28 juni–4 juli Dalsland Folkhögskola
- 5–11 juli Klackbergsgården, Norberg
- 2–8 augusti Dalsland Folkhögskola
- 2–8 augusti Backagården, Höör

Insamling

Trygg i lekstugan – Humanisternas givare skänker nu tio procent av Oum el Banines behov. Ett stort ansvar som inte får brytas.

Foto: SO Andersson

Tack för de 93 000 kronorna!

Tack alla givare som under 2009 skänkte drygt 93 000 kronor till vårt insamlingsmål Oum el Banine i Marocko. Summan motsvarar cirka tio procent av organisationens årsbehov. Ansvaret för en god fortsättning är mycket stort!

Oum el Banine är ett kvinnohus och daghem i Agadir. De hjälper gravida, ogifta kvinnor och deras barn. Det är kvinnor som oftast, enligt tradition och hederssyn, fördrivs från sina hem och samhällen. Kvinnorna får här utbildning och hjälp till arbete. Barnen får tillsyn och omvårdnad på daghemmet upp till två år.

Månadsgivare – julinsamling

Det är främst två insamlingar som skapat det goda resultatet:

- Månadsgivare, som avsätter en slant varje månad och får kvartalsrapporter om verksamheten. Inte månadsgivare? Se annons här i tidningen!

- Julinsamling, som blev mycket uppskattad som julklapp, givarna kunde skriva ut Gåvobevis att skänka bort. Insamlingen är nu förlängd för flera slag av uppvaktning. Använd till födelsedagar!

Glädjande och oroande

Att vår lilla insamlingsverksamhet nu nått tio procent av behovet, är både glädjande och oroande!

- Glädjande – eftersom vi visat att även en liten organisation med en enkel administration kan göra skillnad för människor som lider nöd. Vi sänder varje insamlad krona och allt insamlingsarbete görs ideellt.

- Oroande – eftersom det medför ett enormt ansvar. Vi kan inte svika nu, det skulle störa organisationens ekonomi mycket allvarligt. Insamlingen får inte minska, men gärna öka, det finns alltid nya hål att stoppa i.

Viktig grund

Budgeten är lika osäker som rörlig. Plötsligt beviljas ett sökt bidrag från någon organisation, lika plötsligt uteblir ett förväntat bidrag. Den form av hjälp våra givare ger är av ett annat slag. Den ställer inga specifika krav på verksamheten och kräver inga tidsödande procedurer för ansökan. Den är förutsägbar och en väldigt viktig ekonomisk grund.

Genom direkta kontakter med organi-

sationen har vi också egen kontroll på att pengarna används rätt.

Nyligen besökte jag själv daghemmet, arbetade några dagar och följde med på opinionsarbete. Vi har också nära kontakt med organisationens svenska representant, Jennie Silis.

Aktuella behov

De ekonomiska behoven för Oum el Banine är av tre slag:

1. Barnens behov av mat, blöjor, hygien, sjukvård, kläder, inredning, material etc. Det finns oftast runt 35 inskrivna barn.

2. Personal, lönerna är fördelade på cirka 15 anställda på hel- och deltid.

3. Sociala projekt som information och opinionsbildning, kvinnohuset, återföreningar, resor till drabbade och dess familjer, övernattnings, juridiska och legala kostnader med mera.

■ *Sven Olof Andersson*

Länk: <http://humanisterna.se>
Klicka på "Stöd humanitära projekt"

Över 16 000 kronor till Haiti

En extra insamlingsverksamhet kom igång efter jordbävningen i Haiti.

Medlemmar uppmanades att per e-post skänka pengar via American Humanist Associations Haitifond, vilken administreras av Humanist Charities. Hur mycket som skickats direkt vet vi inte, det

går via betalkort. De som inte ville, eller kunde, använda det betalsättet erbjöds att istället sätta in pengarna på Humanisterna Västs Plusgirokonto 30 87 63-2.

Dit har över 16 000 SEK skickats, och allt skickas oavkortat vidare.

Gissningsvis bör summan som skänkts

direkt till Humanist Charities vara betydligt större.

Tack till alla generösa givare!

■ *Sven Olof Andersson*

Länk: <http://humanisterna.se/hjalphaiti>

Bara stabila trossamfund

Jag delar P C Jersilds ångslan att Humanisterna är på väg mot "en intellektuell toppstyrd diskussionsklubb".

Och om demokrati kan sägas, att alla måste ha lika möjligheter att bilda sig en välgrundad uppfattning om vilket alternativ som tjänar bäst han eller hennes uppfattning. Detta brukar kallas upplyst förståelse.

Jag känner igen Pelle Båths trångmål, men tänker inte för den skull "tacka för mig".

Christer Sturmark tycks inte ha tagit till sig Carl-Johan Klebergs djupa kunskaper om begreppet trossamfund och lagen som reglerar vilka organisationer som är berättigade till statsbidrag. Nedanstående PS hoppas jag kan ge något fördjupade kunskaper. Observera att förutsättningar för statsbidrag får endast lämnas till trossamfund som är stabila och har egen livskraft. En organisation registrerad 1979 och nu med 6 000 medlemmar och vars tillväxt ökat med 90 procent först under 2000-talet har svårt att uppfattas som stabil av en aldrig så generös handläggare.

Bengt Vannerberg

PS.

Utfärdad: 1999-11-25 Registeravgifter (regeringen)

Tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om statens stöd till trossamfunden. Stöd kan lämnas som statsbidrag och som statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund.

Mål för stödet

2 § Stödet skall bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg.

Förutsättningar för statsbidrag

3 § Statsbidrag får lämnas endast till ett

trossamfund som:

1. bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, och

2. är stabilt och har egen livskraft.

Beslut om statsbidrag

4 § Regeringen bestämmer vilka trossamfund som kan få statsbidrag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fördelning av statsbidrag.

Vid fördelning av statsbidrag skall det beaktas om trossamfundet får sådant stöd som avses i 5 §.

Statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund

5 § Bestämmelser om statlig hjälp med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund samt med att ta in avgifterna finns i 16 § lagen (1998:1593) om trossamfund och i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

Trossamfund

Trossamfund är ett samlingsbegrepp för människor som bekänner sig till en gemensam livsåskådning. I många länder har det genom lagstiftning kommit att begränsas till organisationer med religiös verksamhet.

Trossamfund i Sverige

I Sverige genom lagtexternas krav på att "gudstjänst" ska anordnas (Gudstjänst skall i detta sammanhang förstås i vid bemärkelse så att exempelvis sammankomster för gemensam bön och meditation normalt innefattas., Prop 1997/98:116 s 20). I Sverige är ingen skyldig att tillhöra trossamfund och dess medlemmar kan på eget initiativ fritt lämna samfundet. Barn som fyllt 12 år kan i Sverige ej in- eller utträda ur trossamfund utan eget samtycke. Konfessionslösa livssynsorganisationer

har kommit att behandlas olika i de båda länderna.

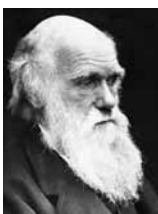
Enligt Sveriges lag är ett trossamfund en gemenskap för religiös verksamhet, i vilken det ingår att anordna gudstjänst. Ordet "gemenskap" skall tolkas mer extensivt än ordet "sammanslutning". Till trossamfund i rättslig mening räknas Svenska kyrkan och de samfund som registrerat sig enligt "Lag om trossamfund" (se registrerat trossamfund).

Regeringen kan därtill godkänna vissa trossamfund som bidragsberättigade enligt "Förordningen om statsbidrag till trossamfund". Bidrag ges till samfund som ägnar sig åt "gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg". Enligt lagen får bidrag bara ges till "trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på". Samfund med under 3000 betjänade anses inte ha den egna livskraft som lagen fordrar, såvida de ej gått samman med andra trossamfund för fördelning av medel, alternativt hör samman med en större organisation i utlandet.

De statliga bidragen till trossamfundens delas ut av Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST). SST delar årligen ut ca 50 miljoner svenska kronor till för närvarande 22 st godkända samfund (2008). Det senast godkända samfundet blev Sveriges Buddhistiska Samarbetsråd, SBR (juli 2005).

SBR blev därmed efter över 10 års avslag försök det första samfundet som inte har koppling till de abrahamitiska religionerna. Svårigheten har legat i att definiera begreppet "gudstjänst". Det kan noteras att livssynsorganisationer som har sekulär humanism som ledstjärna ännu inte har befunnits bidragsberättigade.

Bidragsberättigade trossamfund enligt SST:s webbplats, 2008-02-18

Vad betyder Charles Darwin för dig?

**Lennart Nilsson,
mikrofotograf**

Han har ju betytt jättemycket. Reseskildringen från Beagles horisont och att han upptäckte fåg-

lar utan vingar på Galapagos. Jag håller just nu på med ett arbete att fotografera aminosyror som kommit till jorden från rymden. De är några av byggstenarna

som fanns innan livet uppstod och som också ingår i livet. Vi är mycket nära upptäckten nu – hur livet uppstod. Det hade Darwin gillat.

Är vi inte opolitiska?

Jag trodde att Humanisterna var helt opolitiskt men så tycks inte vara fallet när man läser Per Falks inlägg.

Hans inlägg får därför inte stå oemot-sagd. Falk skriver något om att fred och trygghet nås om man lyckas övertyga Israels främsta bundsförvant, det religiösa USA om den saken och Mellanösternkonflikten är löst.

Inte ett ord om den som ligger bakom alltsammans, Iran som stödjer Hamas och Hitzbolla vilka terroriserar civilbefolkningen i Israel med bomber och raketer. Ser man på folkkräkten så har Israel rätt att försvara sig men dessa bägge terrorgrupper har mänskliga sköldar så att mängder av kvinnor och barn skadas eller dödas.

Detta påminner om den så kallade

kulturenfalden i Sverige och att islam inte får diskuteras eller kritiseras medan en solidaritetsdemonstration till stöd för Israel i Malmö den 25/1 attackerades med ägg, raketer och stenar. Helt vanliga svenska medborgare uppmanades av polisen att springande ta sig därifrån.

Yvonne Jandrèus, Humanist, ateist

Samtal om existentiella frågor

Naturligtvis finns medlemmar i Humanisterna som för samtal om existentiella frågor.

Vad olyckligt att Svante Nevéus (HI, "Fritt tänkt", 1/2010, sid 23), och kanske andra läsare, tror att jag förnekade detta. Nevéus misstolkade början av mitt debattinlägg (Ställningskriget och existentiella funderingar HI, 3/2009, sid 26). Där skrev jag om förbundets livssyn, som tycks vara för snäv att ta hänsyn till existentiella funderingar. Med förbundet menade jag både där och i mitt första debattinlägg (Trygga ateister, HI, 2/2009, sid 29) de som är tongivande – Humanisternas ansikte utåt.

Nevéus beskriver på ett abstrakt plan hur religionskritik bör drivas, utan att gå in på hur den faktiskt drivs av förbundet. I ett inlägg som låter som ett mothugg mot min "Trygga ateister", ger han långa listor på vad Humanisterna är för och emot – i teorin.

Jag värdesätter högre ett fokus på det som vi "vanliga" medlemmar såväl som tongivande faktiskt sysslar med. Och hur förbundet betraktas av allmänheten, medierna och myndigheterna som fattar

beslut i ämnen som vi driver.

Peder Palmstiernas gensvar till "Trygga ateister" (HI, 3/2009, sid 27) är mindre abstrakt, mer förankrat i verkligheten. Bra synpunkter om rollen som religionskritik har spelat och bör spela i förbundets verksamhet. Palmstierna är medveten om faran med att religionskritik dominerar som Humanisternas ansikte utåt och som någonting för medlemmar att mötas kring. Samtidigt betonar han att kritik av odemokratiska tendenser är en omistlig del av Humanisternas verksamhet. Ingen lätt balansgång att gå, men nödvändig.

Palmstierna – såväl som jag – lyfter också fram en annan risk som förbundets religionskritik har haft som följd: man ger ett intryck av att frågor som faller utanför vetenskapens domäner är ointressanta. Förbundet verkar ha utökat sitt fokus sedan Palmstierna och jag skrev våra inlägg och sedan gudfinnsnoginte-kampanjen slutade. Nya projekt, studiecirkelar och kontakter med myndigheter. Men några pinsamma eller olyckliga konsekvenser som religionskritiken har haft dyker – eller kan dyka – upp igen.

Man jagar och dyrkar kändisar som

gör sin icketro offentlig och gärna angriper religion. Jo, jag förstår att sådant tillhör ett slags marknadsföring och värving av medlemmar. Men var sätter man gränser här?

Eller hur vet vi att förbundet inte ännu en gång sysslar med ett så pass kontra-produktivt och eventuellt farligt projekt som stödet till Lars Vilks – i alla våra namn? Hans supportrar, naiva och/eller självviktiga, betraktade sig själva som förkämpar för yttrandefrihet. I stället missbrukade de yttrandefriheten, förlöjligade och förolämpade troende muslimer och uppmuntrade islamofobi. Vilket hån mot alla modiga aktivister för mänskliga rättigheter, journalister m fl som har ifrågasatt makthavares lögnar och agerat mot förtryck med risk för fängelsestraff – även sitt liv.

Till sist skulle jag gärna slippa alla artiklar i både Humanisternas tidning och "ute i världen" där arrogans och förenklningar sätter gräns för kritiskt tänkande. Vad glad man blir av artiklar skrivna med nya synvinklar.

Susan Abrams

Geblood.nu

020-390 390

Faktoider

Det finns en bok som heter "Faktoider". Ordet var nytt för mig, men nu vet jag att det handlar om sådant som ser ut som sanning utan att vara det.

Några exempel:

"Heidenstam var nazist". Enda belägget för det är att Rudolf Hess uppvaktade Heidenstam på en födelsedag och att en nazist lade ner en krans i samband med hans begravning. Men något pronazistiskt uttalande har han nog aldrig fällt. För övrigt var han under 1930-talet sannolikt ur stånd att följa med vad som hände i tiden på grund av sin senilitet.

"Ättestupan – våra hedniska förfäder tog livet av sina gamla genom att knuffa dem utför ett stup". Nej, detta är en elak saga om svenskarna, påhittat på Island.

"Under medeltiden trodde folk att jorden var platt". Nej ingalunda – alla

bildade människor visste att den var rund.

"Schizofreni är det samma som dubbel personlighet, typ Dr Jekyll and Mr Hyde." Ingalunda. Schizofreni är en relativt vanlig psykisk sjukdom vars symtom är bristande kontakt med andra människor, hallucinationer och tvångsföreställningar med mera. Multipel personlighet däremot är en mycket ovanlig företeelse. Den har inget med schizofreni att göra.

"Man tager vad man haver, sade Cajsa Warg." Nej – hon sade i stället "Man tager ... om man så hava kan".

Dessa och flera exempel har jag hämtat från den underhållande boken Faktider.

Det finns också en webbsida: www.faktoider.nu.

Av: Peter Olausson
Förlag: Månocket

faktoider.nu. Den rekommenderas varmt. Man är även välkommen att sända egna bidrag dit.

Jag skulle vilja tipsa om bland annat följande faktoider:

"Judarna korsfäste Jesus" Ingalunda. Det var romarna som utdömde och verkställde dylika straff. Om

man får tro evangelierna hade Jesus ivriga anhängare i Jerusalem ända till sin sista levnadsdag. Det var därför romarna måste gripa honom på natten för att det inte skulle bli upplopp. De så kallade översteprästerna som hjälpte till att gripa Jesus var en quislingregim, grundligt hatad av det judiska folket.

Gunnar Ståldal

Agora

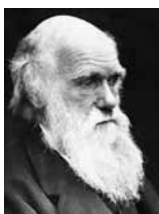
Det var länge sedan jag grät till en film, men denna gång grät jag otröstligt. Jag har alltid varit känslig för filmer där de inte ens blinkar när de river historiska byggnader, bränner böcker och – som i det här fallet – tycker att vetenskap är kåttiskt. Det enda som räknas är Guds ord i Bibeln. Nu har jag inga problem att se hur vi hamnade i den mörka medeltiden. Jag har länge undrat vad som hände med Jesus ord: vänd den andra kinden till. Av detta fanns inte ett spår. Och då är kristendomen ännu i sin linda när vi kommer in i filmen. Här får vi se ett aggressivt beteende och en översittarmentalitet som till och med talibanerna hade visat sin respekt för. Jag var inte beredd på att det skulle ta sådana uttryck som det gjorde här. Det har verkligen spätt på min uppfattning om den kristna kyrkan. Visst, detta är en Hollywoodproduktion så det ska tas med en nypa salt, men grunden finns där. Jag tycker absolut

att man ska se denna film, om man inte är väl inläst på den kristna historien. Detta är en viktig tid, och att känna till sin historia är alltid viktigt.

Filmen i korthet: Under slutet av 300-talet är det ärofulla Alexandria i Egypten hemvist för det legendariska biblioteket, ett säte för kunskap och lärande utan jämförelse i den antika världen. Den framstående kvinnliga filosofen Hypatia brinner för vetenskapen med sin aldrig svikande passion för sanningen och är på väg att avslöja mysteriet kring solsystemet. Men hennes arbete hotas av kristendomens framväxt och konflikter mellan kristna och hedningar. Efter att kejsaren Konstantin konverterat får den kristna minoriteten i Alexandria större makt och startar våldsamma upplopp på gatorna, vilket leder till inbördeskrig.

Lena Högberg

Regi: Alejandro Amenabar

Vad betyder Charles Darwin för dig?

Lars Gustafsson,
författare

En omvälvande upplevelse. Jag har inget minne av att jag har trott på någon annan. En viktig

poäng är att han flyttade människan ut i periferin, precis som de stora astronomiska upptäckterna gjorde Darwin samma sak när det gäller biologin. Nästa stora

steg blir väl när vi hittar liv på andra planeter.

Är utveckling ett positivt ord?

Tiden efter "upptäckten" av Amerika brukar kallas Nya tiden. Det mest markanta med den tidsepoken är att européerna, de vita, tog en stor del av världen i besittning. De bosatte sig i de delar av de främmande världsdelen som var angenäma att bo i, de utnyttjade "infödingarnas" arbetskraft för att utvinna så mycket råvaror som möjligt från de nya områdena. En egendomlig motivering för denna exploatering var européernas överlägsenhet beroende på att de

ansåg sig ha den enda sanna religionen. Spaniens rikedomar under 1500-talet kom till stor del från silvergruvan i Potosi, där många indianer tvangs offra livet i en alltigenom osund arbetsmiljö. Men silvret blev i längden Spaniens olycka eftersom det vande spanjorerna vid en permanent rikedom utan särskilda ansträngningar.

Detta ledde till att mer idoga och initiativrika folk som holländare och briter tog ledningen. Att den industriella revolutionen kom i gång i England berodde delvis på de stora förmögenheter som hopats där tack vare slavhandeln. Det ter sig för oss märkligt att just de kristna folken kunde acceptera slaveriet som en självklar institution.

Något annat som är märkligt är krigens och vapnens betydelse. Vi människor har uppfunnit så mycket som underlättar vår vardag, men vi har också uppfunnit dödsbringande vapen. Låt mig gå fram till 1900-talet och låt mig ge ett citat ur en ganska känd krigsskildring. Bokens huvudperson har hamnat på ett sjukhus efter en lättare skada:

"I våningen under ligger underlivs- och ryggmargsskott, huvudskott och sådana som blivit amputerade både på vänster och höger sida. Till höger i flygeln käkskott, gasangripna, näs- öron- och hals-

skott. Till vänster i flygeln blinda och lungskott, bäckenskott ledskott, njurskott, testikelskott, magskott. Först här ser man på hur många ställen en människa kan bli träffad."

"Många sårade har den sönderskjutna lemman hängande fritt i luften i en galge; under såret ställs ett bäcken i vilket varet droppar. Varannan eller var tredje timme töms kärlet. Andra ligger i sträckförband, med tunga vikter som hänger ner från sängen. Jag ser tarmar som ständigt är fulla med exkrementer. Doktors skrivbiträde visar mig röntgenfotografier av fullständigt söndersplittrade höftben, knän och skuldror."

"Man kan inte förstå att det ovanför sådana sönderslitna kroppar ännu finns människoansikten i vilka livet går sin dagliga gilla gång. Och därtill är detta bara ett enda lasarett, endast en station – det finns hundratusen i Tyskland, hundratusen i Frankrike, hundratusen i Ryssland. Hur meningslöst är inte allting, som hittills skrivits, gjorts, tänkts, när något sådant är möjligt! Det måste alltsammans ha varit lögnaktigt och betydelselöst när årtusendens kultur inte en gång kunde förhindra att dessa strömmar av blod göts, att dessa kvalitets fängelser existerade i hundratusental. Först lasarettet visar vad kriget är."

Denna skildring handlade om det krig som slutade för 90 år sedan, dvs. första världskriget. Tjugo år efter dess slut startade ett nytt världskrig som blev ännu grymmare än det första. Det är minst sagt egendomligt att de "vita", att européerna som skrutit så mycket med sin höga kultur inte lyckades undvika all denna blodsutgjutelse. Lika märkligt är att dessa dödsbringande vapen inte bara har använts mellan europeiska folk utan också i de s.k. kolonialkrigen.

Nu citerar jag Sven Lindqvist:

"Kulsprutan var kolonialkrigen karakteristiska vapen. Den användes över hela världen för att uppföra uppstudsiga infödingar. Kulmen kom i slaget

”Låt mig till sist nämna att över Indokina fälldes fler bomber än som tidigare fällts under hela världshistorien.

vid Omdurman 1898. Där förlorade engelsmännen 48 man medan mer än 10 000 sudaneser låg kvar på slagfältet, nedmejade av britternas snabbskjutande gevär och kulsprutor”

Den stora innovationen på 1900-talet var ju flyget. Under andra världskriget var det faktiskt England, som på Churchills initiativ startade bombkriget sommaren 1940. Redan dessförinnan hade Italien (långt före Mussolini) bombat infödingar i Libyen, ett område man erövrat från det sönderfallande Turkiet. Britterna bombade i Mellanöstern, i Indien och Östafrika och sydafrikanerna i Sydvästafrika. Och efter andra världskrigets slut krävde invånarna i den algeriska staden Sétif att få den självbestämmanderätt som det talats så mycket om under kriget. När polisen inte klarade av situationen ingrep den franska krigsmakten med bombflyg.

”Några dagar senare var revolten krossad, ett 40-tal algeriska byar hade jämnats med marken, 70 européer och tio gånger så många algerier hade dödats. Eller var det kanske hundra gånger så många – uppgifterna varierar. Händelsen tystades ner och det lilla som kom ut drunknade i fredsjublet”
(Sven Lindqvist).

De europeiska staterna förlorade efterhand sina kolonier, men i många fall skedde detta först efter flera års grymma krig med massiv insats av terrorbombning mot civila mål. Låt mig till sist nämna att över Indokina fälldes fler bomber än som tidigare fällts under hela världshistorien. Och just i Indokina fick man pröva på en teknisk innovation som visserligen tagits i bruk redan under andra världskriget, mot Japan, men som nu åstadkom ännu större skador. Jag syftar på napalm.

”Under andra världskriget hade USA fällt 14 000 ton napalm, huvudsakligen mot mål i Japan. Under Koreakriget fällde USA:s flygvapen mer än 32 000 ton

napalm ... I Vietnamkriget fällde USA 1963–1971 omkring 373 000 ton napalm av den nya effektivare sorten ... Napalmens militära popularitet beror enligt rapporten på att den ”förenar områdesegenskaper med hög inkapaciteringsförmåga”
(Sven Lindqvist)

Vart vill jag komma med detta?

Jo, jag undrar med vilken rätt talar vi om utveckling och framsteg? På vilket sätt är vi människor bättre än aporna? På vilket sätt är de läs- och skrivkunniga européerna bättre än de s.k. primitiva folken? På svenska har vi samma ord för den biologiska utvecklingen (”evolution”) och den tekniska och kulturella (”development”). De flesta uppfattar ordet ”utveckling” som ett positivt laddat ord. Men det som är bra för mig behöver ju inte vara bra för alla andra.

Om konsumtionen ständigt ökar i vår del av världen behöver detta inte nödvändigt betyda att det dagliga livet blir bättre för världens fattiga, speciellt inte om vår höga konsumtion, som innebär många och långa transporter av varor, leder till klimatförsämring. Antag att Indien och Kina om några decennier uppnår samma levnadsstandard som USA. Antag att varje familj skall ha minst en, kanske två, bilar i garaget och en tjock tidning i brevlådan varje morgon. Är en sådan utveckling önskvärd eller ens tänkbar?

Litteratur

Clark, Grahame: Rummet, tiden och människan En historikers synsätt, Symposium 1996.

Lindqvist, Sven: Nu dog du. Bombernas århundrade, Bonnierpocket 2000.

Remarque, Erich Maria: På västfronten intet nytt.

Jag tror på Dionysos!

Eftersom jag alltid haft utpräglat andliga behov har jag varit nyfiken på gudomligheter av skilda slag. Att de haft det gemensamt att de befunnit sig hinsides bortom gränserna för det jag haft att iaktta har inte känts generande. Att jag aldrig medgetts tillträde till deras domäner har heller inte bekymrat mig.

Vad jag kunnat finna är det vanligt att gudar besöker vår värld. De grekiska gudarna gjorde det ohämmat – och inte sällan i erotiska ärenden. Hur det var med våra gamla asagudar i just det avseendet har jag inte satt mig in i. Kanske var det så att Frö och Freja

höll igång dem med sådan frenesi att de inte behövde söka surrogat på jordisk nivå.

De kristnas gud verkar inte varit särskilt aktiv på det erotiska planet. Och han har dessutom visat sig vara reserverad vad gäller direktkontakt med oss människor. Den saken lät han hanteras via ombud; ett till häften egentilverkat. Till skillnad från Zeus vågade han sig dock inte på att vid avlandet bereda sig det nöje andra gudar vid sådana tillfällen gärna unnat sig.

Den gud jag fastnat för är även han en halvgud. Han bär det lysande namnet DIONYSOS. Som halvgud betraktad är han betydligt mer fästad vid jordiska omständigheter än ovan nämnde bulvan för sin uppdragsgivare.

Dionysos bud är enkelt: dansa, drick och var glad. Han formulerar det i avsikt att göra jordelivet gudomligt – inte i vardagslag och absolut inte på det hela taget – men stundtals. I form av festen.

I den dionysiska festen blommar musiken, dansen, ruset och extasen. Där blir människorna delaktiga i det gudomliga. Jag har varit med om otaliga tillställningar av det slaget. I mina drömmar. Vilka är som mest framgångsrika dagtid och i vaket tillstånd.

Att jag lyckats så väl på den punkten beror på att jag har viss talang som drömmare. När jag som sjuåring började i första klass fick min mamma efter ett tag från min fröken höra: ”Ulf är väldigt duktig men han är en sån drömmare.” Denna tidiga beskrivning av min fallenhet är nog den bästa som kunnat ges.

Jag har tillbringat oändlig tid i drömlandet sedan dess. Idag när jag som nybliven pensionär har få förpliktelser ligger fördelningen mellan närvaro i

verkligheten och i drömmarnas land ungefärligen på samma nivå.

Det händer att jag gör experiment med att kombinera mina drömmar med realiteter. Det vill säga om förutsättningarna tycks medge viss lekfullhet. Jag prövade den saken i höstas då en dam via nätet kontaktade mig för att pröva om vi kunde återuppta en kontakt. Damen ifråga var för fyrtiofem år sedan en sydafrikansk tjej jag träffade i Paris – hur romantiskt som helst.

Som den oförtrutne entusiast jag är välkomnade jag hennes kontakt med en fantasi om hur vi skulle kunna fira en reunion. Jag berättade om hur jag såg oss ta in på ett hotell i Amsterdam för att i en Bedroom celebrera de föregångare, Lennon och Ono, som gjorde detta för jämnt fyrtio år sedan. Vore inte det ett passande jubileum? Motivet för en sådan åtgärd menade jag främst kunde bestå i en vuxen vision av såväl ett bättre förhållande mellan könen som en bättre värld. Jag anser nämligen dessa båda aspekter av vår tillvaro vara fundamentalt, intimt och synnerligen komplicerat förbundna.

Jag fick inget gehör för mitt förslag. Inte ens för att hantera det som en fortsatt och gemensam fantasi; per korrespondens, som givetvis var den egentliga avsikten. Rent praktisk befinner hon ju sig på andra sidan jordklotet.

Mina drömmar har allt mer kommit att anta politiska dimensioner. Min främsta inspiration i det avseendet är ett antikt grekiskt drama, Euripides Backanterna. Där finner jag allt jag kan önska mig av drömanalys och gestaltning.

Mina drömmar svävar fritt över tidens gång. Jag står lika nära Euripides som minnet av en tjej i Paris 1964. Fick jag kontakt med den förstnämnde tror jag att vi skulle finna varandra på ögonblicket. Men den senare tackade alltså nej till erbjudandet om att gå in i min drömvärld. Jag vet så väl att mina drömmar hör till det mest kulturfrämmande man kan föreställa sig. De avviker från allt vad omgivande och aktuella realiteter innebär; något som ligger i sakens natur. Men är inte det vad drömmar är till för?

Som väl är inskränker sig mina kontakter med det dionysiska inte helt och hållet till drömvärlden. Jag har varit med om att drömmen tagit påtaglig gestalt vid några tillfällen; när jag deltagit i ravefester. Vid en av dessa förvånade jag mig själv över vilken energinivå jag kunde nå upp till. Den stegvisa upptrappning som en tillställning av det slaget ger möjlighet till kan ske utan någon som helst tillförsel av kemiska pre-

parat – varken alkohol eller annat. Det räcker med musiken och en långsam stegring i form av en helt personligt utförd dans vars energiflöde böljar från det knappt märkbara till det maximala; i en oreglerad böljegång. Upp och ner, natten igenom.

En sådan natt var jag på benen fram till över åtta på morgonen. Då ställde jag mig och bredde mackor åt ungdomarna. Jag tror att jag då gjorde visst intryck på dem som inte kommit i närheten av halva min ålder och som i många fall knappt orkade resa sig från golvet.

Min dotter som var med hade inte pallat lika länge. Hon var ursäktlig i egenskap av småbarnsmamma. En sådan har snäva marginaler vad gäller nattsudd. Hon behövde vid fyrasnåret gå och knyta sig i det backroom jag förfogade över i de lokaler det var jag som tillhandahöll.

Jag hörde ingen som kallade mig rave-farfar, något som kunde varit på sin plats och inte besvärat mig. Tvärt om. Jag markerar gärna min mogenhet. Jag upplevde en intensiv gemenskap med Kadmos och Teresias – trots att jag inte var utrustad med vare sig thyrsosstav eller leopardskinn; de attributen bar jag inombords. För min inre blick möttes i den stunden den prosaiska syn som i morgonljuset framträdde i industrilokalen mina mest poetiska visioner. Jag var inte i Kithairons berg utan på Eriksberg, som förr var ett varv. Men det kvittade lika. Det var ju verkligt.

En av de saker jag uppskattar mest vid rave-arrangemang är att killar och tjejer inte uppträder i par lika krampaktigt som annars. De rör sig friare på dansgolvet. Fem tjejer dansar med varann, och strax intill sju killar – plus en massa andra konstellationer. Och många dansar helt och hållet för sig själva. Det är det jag behöver se. ”Parigheten” står mig upp i halsen.

Euripides har visat vilka fasansfulla följder den PURITANSKA ORDNINGEN leder till. För min del vill jag inte betona den gruvliga hämnd Dionysos utmäter för dem som inte insett festens nödvändighet. Jag är inte hämndlysten. Min tolkning är att konflikten i sig – den mellan inskränkt puritanism och livsbejakelse – har en inneboende automatik enligt principen: synden straffar sig själv. I det här fallet består synden i moralism.

Jag ser oändligt mycket som står mellan mig och min dionysiska dröm. Flertalet av dem som idag kallar sig feminister är några riktiga ärkepuritaner som påtagit sig uppgiften att axla Henric Schartaus fallna mantel. Att det förhåller sig så är dubbelt tragiskt. Puritanism har alltid drabbat kvinnor värst. (Ett framträdande i det kompakt odionysiska Let's dance förändrar på intet vis en feminists status som puritan.)

Men feminister är förstås inte huvudmotståndare i den allmänna (humanistiska?) frigörelsekampen – det egentliga hindret utgörs av den MANSKULTUR

vårt samhälle i allt väsentligt består i: Penteus själv.

Den dag feminister genom Dionysos trolleri grips av sant raseri som får Valerie Solanas attacker att framstå som rena barnleken – då... Ja, då slits Penteus huvud från hans hals, och hans egen mor kan mycket väl tänkas utföra den manövern. Jag kommer inte när det händer att beklaga att hans lemmar och inälvor kastas ut i buskar och snår, och jag kommer inte att hjälpa Kadmos att samla upp dem.

Jag kommer att dansa över Penteus ruttande kvarlevor. Om de jag tidigare kallat vulgärfeminister vill förena sig med mig i den dansen tror jag att jag kan bli till en väl fungerande kavaljer. Jag drömmer om att en dag få uppleva sann tygellöshet. Påtagligt, vackert och med innerlig omsorg – när frustrationer och aggressioner svalnat.

Min avsikt med dessa verbala utsvävningar är att pröva om det finns några i den humanistiska krets där jag nyligen inträtt som också lyss till de dionysiska flöjterna och trummorna, som gärna dansar natten lång – inte nödvändigtvis bort i bergen – utan på lämplig plats. Och som uppfattar det dionysiska budskapet som en humanistisk mission. Jag tror mer på det än innebandy. Jag ställer upp som officiant vid kulten (och nås på ulf.widestrom@telia.com). Jag raggar proselyter.

Begreppsförklaringar

Ett sätt att belysa det dionysiska budskapet kan vara att förklara följande begrepp:

1. KOLLEKTIV är förmodligen det ord vi har lättast att få kontakt med. Vi är inte helt ovana vid att erfara samlad och gemensam glädje, t ex rockkonserter, discodans och ravefester.

2. ORGIE är det vi i vår tillknäppta kultur är minst förtrogna med, vilket gör att ordet lockar till misstolkningar. Betydelsen är: rituell tillbedjan av guden Dionysos.

3. RITUELL är ett begrepp vars innebörd vi känner. Många av oss kan ge exempel på situationer där rituellt formade regler skapar förutsättningar för starka upplevelser.

4. SYMBOLHANDLINGAR med extatisk funktion finns knappt utformade i vår kultur.

5. DIONYSISKA MYSTERIER är något vi endast känner till namnet. Varje försök att ”kopiera” föreställningar och handlingar från en svunnen tid kan bara leda vilse. Men kännedom om vad som förevarit bevisar möjligheter att utveckla det blott anade.

En referens

Jan Fridegård har i romanen Trägudars land givit sin bild av hur det kan ha gått till vid kultiska sammankomster under förkristen tid. I berättelsen om ett midvinterblot tänker han sig att det, utöver de offerhandlingar som vi idag uppfattar som makabra och grymma, även kan ha ägt rum behagliga ting. Hans fantasi bör kunna föras vidare – praktiskt.

”För min del vill jag inte betona den gruvliga hämnd Dionysos utmäter för dem som inte insett festens nödvändighet.

Christer Sturmark Responsibility (CSR)

Sedan länge arbetar jag med CSR (Corporate Social Responsibility). Inom Humanisterna har detta nu fått en annan betydelse Christer Sturmark Responsibility!

Den 14 januari 2010 fick jag HumanistInfo. En fin och innehållsrik tidning. Till och med en artikel om vår ceremoniverksamhet.

Den innehåller en sensation. Den nämns inte på omslaget och inte heller i förbundsordförandens ledare. HUMANISTERNAS STYRELSE HAR SÅLT HUMANISTEN! (Den 3 december 2009). Tillvägagångssättet är ju demokratiskt otillständigt! Styrelsen har inte ens försökt utveckla beslutsunderlaget genom kontakt med de trogna prenumeranterna eller medlemmarna i Humanisterna (bra potentiella prenumeranter). Ett mycket speciellt sätt att fira vårt 30-årsjubileum!

Hur kunde våra förtroendevalda med Christer Sturmark i spetsen så snabbt köra tidskrifts- ekonomin i botten (mot konkursens närhet)? När jag lämnade styrelsen våren 2008 var den ekonomiskt beredande Lars Bern (nominerad av Christer). Han assisterades ibland av Morgan Johansson (nominerad av Christer). Inne i medlemstidningen får jag nu från styrelsens majoritet svar på frågan "Varför be-

slutet om tidskriften Humanisten?" Även utvecklat av en anställd och ett par arveroderade personer (tillika uppskattade styrelseledamöter varav en fd) i bokförläggare Christers affärsverksamhet. Men det hade väl varit på sin plats med revisorerens synpunkter. Och någon jurist kunde väl belyst de juridiska komplikationerna. Vad anförde reservanterna? Och vilka var de två passiva ledamöterna och varför?

Ingen snabb information från styrelsemöten ges längre till oss medlemmar. Först sex veckor efter beslutet får jag som intresserad medlem information om ett så viktigt strategiskt beslut. I min kommun Järfälla publiceras ett snabbprotokoll på nätet samma dag som möten varit och beslut tagits. Och Humanisterna har ju varit fantastiskt duktiga att informera annars genom just Christers försorg. Men här mörkas. Ingen information om denna strategiska fråga väljer styrelsen att ge direkt till oss vanliga medlemmar innan beslutet. Inte ens ett internt pressmeddelande efter beslutet. (Externt pressmeddelande förstärker jag att styrelsen undviker till varje pris).

En enkät om Humanisten får jag däremot, när Humanisten uppenbarligen varit såld några dagar!

När jag satt i styrelsen ville Christer

skapa en helt annan tidning, som skulle nå långt utanför normala humanistkretsar. En förutsättning för att lyckas med det var sex nummer per år, som jag inte reserverade mig mot trots min stora tveksamhet.

När detta skrivs den 7 mars har jag fortfarande inte fått det fjärde och sista numret för 2009 för 62.50. Däremot har jag fått en faktura för en ny prenumrationsperiod, dessutom med ett bokerbjudande. Men fortfarande inte ett ord i fakturan om den nye ägaren, Fri tanke förlag. Men telefonnumret går dit. Och Bolagsverket har mottagit adressändring för Humanisten till Månkroken 12, Lidingö.

Hur stor var upplagan när ni sålde vår tidskrift till Christer? Hur många av dessa var medlemsprenumerationer, hur många prenumerationer för 395 resp. 495 kronor och hur många gratisexemplar gick till marknadsföring av Humanisterna, Christer Sturmark och Fri Tanke förlag AB?

Fenomenet Christer Sturmark borde bli föremål för uppsatser på högskolor och universitet bland blivande journalister, ekonomer och ledare.

Mikael Göransson

Fd. ordförande (då med målet 1000 medlemmar)

• Replik till Mikael Göransson

Den tidigare förbundsordföranden Mikael Göransson går till hård attack mot Christer Sturmark, främst mot bakgrund av styrelsens beslut att som delägare i Humanisten ta in bokförlaget Fri Tanke. Eftersom det olustiga påhoppet är ett direkt personangrepp på Christer, anser vi det bättre att någon annan än han själv går i svaromål.

Göranssons kria är fylld av sakfel: beslutet var inte som Göransson påstår "demokratiskt otillständigt", det följde stadgarna. Vidare efterlyser Göransson revisorerens synpunkter – trots att revisorerna tillstyrkte förslaget. Inte heller har styrelsens juristmedlem haft något att invända. Informationen ska också ha varit obefintlig enligt Göransson. Faktum är att samtliga lokalavdelningar fick yttra sig i frågan innan styrelsen fattade sitt definitiva beslut. Hade det varit tidsmässigt möjligt hade styrelsen självklart tagit upp

frågan på den kommande kongressen.

Att Göransson vill låtsas att han – en "vanlig" medlem – fick reda på saken först den 14 januari kan knappast stämma. När saken kom upp i september 2009 stod det klart att flera komplicerade frågor behövde utredas, varför styrelsen beslöt om tystnadsplikt till nästa möte i oktober. Detta respekterades dock inte av en illojal styrelsemedlem som tog sig friheten att sprida vinklad information vitt och brett inom förbundet. Direkt efter det slutgiltiga beslutet den 3 december informerades avdelningsstyrelserna. Något sekretesshinder att sprida informationen vidare till alla medlemmar fanns vid det laget inte.

Göransson skriver vidare att Christer redan i förra styrelsen tagit upp frågan om att "skapa en helt annan tidning som skulle nå långt utanför normala humanistkretsar". Varför tror Göransson att han kom med den idén? Kan det möjligen ha

varit att Christer redan då insåg, att om förbundet ska fortsätta växa och bli en tydlig röst i samhällsdebatten så måste vi ha en tidskrift med just det syftet? I stället för två interna delvis konkurrerande publikationer med medlemmarna som främsta eller enda målgrupp.

Göransson undertecknar sig själv som "Fd. ordförande (då med målet 1000 medlemmar)". Om 1000 medlemmar fortfarande är målet för Göransson och hans sympatisörer är man onekligen på rätt väg. Vill man hårdabanta förbundet från 6 000 medlemmar ner till 1 000 är det bara att fortsätta smutskasta Christer, oja sig över att Humanisten nu får stärkta resurser att vända sig utåt – och använda all energi åt ett ofruktbart inbördeskrig, i stället för att arbeta för att förbundet ska växa och våra åsikter få större tyngd i det offentliga samtalet.

P C Jersild, Noomi Liljefors

Märkligt årsmöte i Stockholm

Stockholmshumanisternas årsmöte den 15 februari bjöd på märkliga upplevelser. I den stillsamma grupp som samlats, steg plötsligt temperaturen åtskilliga grader när ett ordkrig utbröt inför valet av ny valberedning. En anmärkningsvärd händelse i allmänhet, då valberedningar sällan bli föremål för debatt. En anmärkningsvärd händelse i synnerhet, då anledningen nu var att förbundsordförande och vice förbundsordförande krävde att få inflytande över vilka som skulle ingå i nämnda valberedning.

Förbundsordföranden sammanfattade genom att konstatera att det var viktigt att förbundsstyrelsen fick inflytande över valberedningen i landets största lokalavdelning, för att kunna nominera personer till Stockholmsstyrelsen som det gick att samarbeta med. Resultatet blev nu att förbundets vice ordförande och ytterligare en medlem av förbundsstyrelsen, samt en anställd på Fri Tanke förlag kvarstår i valberedningen i Stockholm.

En stund senare drabbades årsmötet av nästa akuta febertopp. Den avgående styrelsens ombudslista till förbunds-kongressen skulle klubbas, när vice för-

bundsordförande drar fram en egen lista som ett ess ur rockärmen. I tumultet som följde kom debatten först att handla om varför ombudslistan bl a hade bifogats tre namn med det gemensamt att alla står på lönelistan i Fri Tanke Förlag AB, som drivs av förbundets ordförande.

Ytterligare en stund senare riktades intresset mot den naturliga följdfrågan: Vilka namn utgick till förmån för dessa? Dessa visade sig främst utgöras av personer som gjort sig kända för att öppet ha riktat kritik mot förbundsstyrelsen och dess ledning. Detta inte minst i frågan om försäljningen av tidskriften Humanisten, men också tre tidigare ordföranden i lokalavdelningen, som just påstått vara svåra att samarbeta med. Den avgående sekreteraren hade också petats från listan, föregivligt även detta p.g.a. att denne skulle ha intagit fel ståndpunkt i en konflikt med förbundsledningen. Efter en procedurdebatt beslutades att hänskjuta frågan till den nya styrelsen. Humanisternas lokalavdelning i Stockholm fick alltså årsmötets förtroende att besluta om sina egna ombud till förbunds-kongressen.

Det här referatet har skrivits och pu-

blicerats för att vi anser att det finns ett allmänintresse inom förbundet för händelserna i Stockholm. Det är ett faktum att vi är en numerär gigant inom förbundet med våra ca 40 procent av medlemmarna. Konsekvenserna av det som höll på att ske i Stockholm hade påverkat alla lokalavdelningar i landet och de reella möjligheterna till demokratiskt inflytande inom det högsta beslutande organet, förbunds-kongressen.

Demokrati är inte minst en fråga om attityd, en attityd som borde genomsyra vårt förbund och dess verksamhet. Det är lokalavdelningarna som via sina ombud väljer förbundets styrelse, inte tvärtom.

Lokalavdelningen i Stockholm utsattes för något så märkligt som ett internt kupp-försök från förbundsledningen i syfte att kontrollera den största lokalavdelningen i förbundet. Vi hoppas att den motion som lagts om att stärka och utveckla förbundets interna demokrati, kommer att läsas och bedömas i skenet av det som utspelades under en kall vinterkväll i Stockholm.

Camilla Grepe

• Replik till Camilla Grepe

Camilla Grepe förvånas över vissa diskussioner på årsmötet i Stockholms lokalavdelning. Hennes förvåning bygger huvudsakligen på några missförstånd om Humanisternas verksamhet och utveckling de senaste åren. Det är givetvis förstäligt, då Grepe för ett par år sedan lämnade förbundet efter en kort tid som anställd på kansliet, och åter blev medlem någon dag innan lokalavdelningens årsmöte i Stockholm.

Grepe reagerar på några personer jag föreslog bli ombud för Stockholms lokalavdelning. Dessa personer är mycket aktiva i Stockholm i Humanisternas kärnverksamhet. En av dem leder Humanisternas tankesmedja i projektet "religion och genus", en annan är projektledare för

projektet "kvinnors utsatthet i religiösa kontexter" som finansieras av Ungdoms-styrelsen. En tredje har bidragit mycket aktivt i vår skolgrupp, en fjärde gör stora ideella insatser på Humanisternas kansli, en femte är före detta ordförande för Unga Humanister.

Det är riktigt att ett par av dessa extraknacker på timbasis för bokförlaget Fri Tanke, där också vår förbundsordförande arbetar till vardags. Den före detta ordföranden för Unga Humanister jobbar numera heltid för förlaget, medan två av de ovan uppräknade inte gör något arbete för Fri Tanke. Förlaget är helt fristående från Humanisterna, men bildades för att öka utbudet av humanistisk litteratur på svenska.

Det som förenar dem som arbetar där

är intresset för att sprida humanism och humanistisk litteratur. Det vore synd om aktivt engagemang för Humanisternas sak skulle diskvalificera så kompetenta personer från att medverka till att utforma vår framtid och utveckling.

Grepe har också missuppfattat valberedningsfrågan. Någon ville exkludera mig från valberedningen jag stött i, men jag blev omvald. Faktumet är att jag avstod från att delta i denna diskussion.

Frågan om mitt eget agerande i valet av Stockholms ombud till förbunds-kongressen behandlas i mitt svar till Ingvar Åhman-Eklund.

Ellis Wohlner

Vice ordförande i förbundsstyrelsen
Tidigare vice ordförande i Stockholms lokalavdelning

Vi måste leva som vi lär!

Snart är det dags för Humanisterna kongress 2010. Där kommer demokratifrågorna att diskuteras livligt. Detta garanteras av att flera av motionerna handlar om att utveckla och stärka den interna demokratin i förbundet.

Det är verkligen något som behövs. Förbundsledningens överraskande försäljning av förbundets tidskrift Humanisten och andra händelser har ju lett till onödiga motsättningar inom förbundet. Jag och många med mig ville att beslutet skulle skjutas upp och tas på den kommande kongressen. Detta krav struntade förbundsstyrelsen majoritet i och sålde snabbt.

Denna hantering ställde den enskilde medlemmen utan möjlighet att påverka ett så viktigt beslut. Tidskriften Humanisten var förbundets viktigaste språkrör och något som förbundet samlades kring.

Det snabba beslutet över huvudet på lokalavdelningar och medlemmar har lett till en tråkig stämning av motsättningar och misstänksamhet. Vilket bland annat fick till följd att förbundsstyrelsens vice

• Replik till Ingvar Åhman-Eklund

Jag håller med Ingvar Åhman-Eklund – vi måste alla leva som vi lär!

Det är inte helt lätt för läsarna att förstå Åhman-Eklunds tonläge i en debatt som pågår inom en ganska snäv krets. Därför är det inför kongressen kanske dags att lämna klyschora bakom oss och tala lite mer i klartext men utan överdrifter.

Förbundsstyrelsen fattade i höstas ett beslut om att samarbeta med Fri Tanke förlag om tidskriften Humanistens framtid. Förlaget har gått in som huvudägare i tidskriften och satsat avsevärda summor pengar, allt för att säkra en stark, kvalitativ och utåtriktad tidskrift på humanistisk värdegrund. Lösningen innebar att förbundets ekonomi förbättrades avsevärt. Styrelsen, liksom förbundets revisorer, tyckte att detta var en bra lösning och dessutom helt i enlighet med stadgarna. Hade vi kunnat hänskjuta beslutet till kongressen hade vi gjort det, men vi bedömde att det inte var möjligt. Motivet till styrelsens beslut presenterades i 1/2010 av HumanistInfo.

Inför beslutet gick styrelsen ut med ett utförligt remissunderlag i ett rådslag till lokalavdelningarnas styrelser. Svaren var

ordförande tillsammans med ordförande och några till ur denna krets försökte påverka valet av ombud till kongressen under närmast kupppartade former.

Något som lyckligtvis inte rönt framgång.

Så här får det absolut inte fortsätta. Humanismen står ju för medmänsklighet och förnuft.

Humanismen förespråkar också ett sekulärt och pluralistiskt samhälle präglad av respekt, omtanke, rättvisa, solidaritet och ansvar. Humanismen har en insikt om samtalets och den öppna (!) debattens roll för att lösa konflikter. Då måste också Humanisternas interna organisationsdemokrati utgöra ett föredöme för den allmänna sekulära demokrati som vi kämpar för i samhället i stort. Vi måste helt enkelt börja leva som vi lär!

Därför måste du och jag som Humanister verka för att den kommande kongressen leder till att vi lämnar toppstyrning, motsättningar och konflikter bakom oss och bygger upp en ny anda i förbundet, bland annat genom att bifalla

mycket blandade, och styrelserna i de två största lokalavdelningarna var oeniga. Att som somliga gör, påstå att opinionen mot försäljningen var överväldigande, är inte korrekt. Det är tyvärr en vanlig men otrevlig debatteknik att hävda att beslutsfattarna ”struntade” i ett krav, eller anklaga meningsmotståndarna för ”demokratiska brister” när man inte får som man vill.

Ingvar Åhman-Eklund och jag har lärt känna varandra under tre års intensiva arbetsinsatser för Humanisterna. Vi träffades för första gången i början av 2007. Jag som nyvald suppleant i Stockholms styrelse; Ingvar som nyvald ordförande. Vi har olika bakgrunder, erfarenheter, och utgångspunkter men lyckades hitta ett bra samarbete; med respekt för varandra även när vi ibland var hårt oense. Ibland fick jag t o m medla mellan Ingvars och någon annans nästan låsta inställningar. När jag efter ett år framförde att jag föredrog att lägga min tid och kraft på förbundsövergripande frågor, sade Ingvar som då satte i förbundets valberedning att han skulle föreslå mig till förbundsstyrelsen om jag gick med på att sitta ett år till i Stockholms styrelse. Så blev det och Ingvar föreslog mig sedan

demokratimotionerna och genom att visa ömsesidig respekt.

Hjälpa till med att öka medlemmarnas och lokalavdelningarnas inflytande, att bygga upp Humanist-Info till en självständig och utåtriktad tidning samt att se till att Humanisterna lever som man lär!

De medlemmar som vill vara aktiva ska kunna vara det i livskraftiga lokalavdelningar i hela landet – inte bara i storstäderna. De som vill stödja mera passivt ska vara väl informerade.

Låt oss alla tillsammans se till att kongressen blir en kraftfull avspark för en verksamhet som stärker den interna demokratin, lokalaföreningarna samt lokala och enskilda initiativ.

Låt oss allihopa tillsammans börja resan till de goda ideal vi har och göra Humanisterna till en bred och fantastisk folkrörelse!

Ingvar Åhman-Eklund

Tidigare ordförande i Humanisterna Stockholm

till viceordförande i Stockholm.

Ingenting hände nu på Stockholms årsmöte som rimligen kan betecknas som ”närmast kupppartade former”. Däremot valde jag som medlem i Stockholm och i demokratiskt ordning att lägga fram en alternativlista till avgående styrelsens förslag till kongressombud.

Styrelsen hade startat processen på ett bra och demokratiskt sätt när den i höstas efterlyste medlemmarnas nomineringar. Dessvärre agerade styrelsen märkligt när man sedermera införde ett nytt kriterium, nämligen att ingen – oavsett hur engagerad och kvalificerad – skulle kunna bli ombud om man alls arbetade i närheten av förbundsordföranden.

Dessutom föreslog styrelsen ett par direkt olämpliga namn, men vägrade att offentliggöra vilka nomineringar man valde bort.

Jag ångrar nu att jag lade fram en alternativ lista, för det innebar att jag måste ta bort vissa namn. Det hade varit bättre att föreslå ett antal ytterligare namn, som kanske hade kompletterats av flera förslag från mötesdeltagare, vartefter årsmötet hade kunnat rösta fram de tjugofem nominerade som fick flest röster.

Mitt tillvägagångssätt sårade några människor, inklusive Ingvar. Det beklagar jag. De namn jag strök till förmån för enligt min mening bättre alternativ var ett par som direkt var olämpliga, samt några - som jag annars respekterar - som under det gångna året har agerat odemokratiskt i Stockholms lokalavdelning.

Ingvar agerade odemokratiskt när han för ett år sedan försökte strunta i ett beslut i Stockholms styrelse, varför han

inte blev nominerad till omval förra året. Dessutom agerade han odemokratiskt i höstas, när han som en av sex ledamöter i Stockholms valberedning agerade - utan kontakt med de övriga - i samband med stora interna problem i Stockholms lokalavdelnings styrelse.

Ingvar Åhman-Eklund har gjort betydande insatser för humanism i Sverige och i synnerhet i Stockholm och jag hoppas vi snart igen kan stå enade på samma

sida om barrikaderna.

Nu är det verkligen dags att överge person- och maktstrider och enas i det viktiga uppdraget vi gemensamt har, att verka för ett sekulärt samhälle där religion och politik hålls hårt åtskilda.

Ellis Wohlner

Vice ordförande i Humanisterna

Tidigare vice ordförande i Humanisterna Stockholm

Humanisternas religionskritik

Vår Norska systerorganisation verkar nu odla en mer accepterande syn på religion än förbundet här i Sverige. Det kan kanske delvis förstås mot bakgrund av att Norge har en starkare religiös tradition än vad vi numera har här. Likväl tycker jag det är tråkigt om de nu öppnar dörrarna för diverse metafysiska föreställningar bara för att få fler medlemmar. Det skulle kunna urarta till att deras förbund blir en organisation för humanistiskt intresserade personer av alla schatteringar och att den kristna humanismen tar överhanden.

Som jag ser det skulle det vara samma sak som att det norska förbundet självmant kastrerar sig och blir en pendang till kyrkan. Något sådant hoppas jag vi slipper både här och i Norge!

Norrmännen lägger tydligen också stor vikt vid ickereligiösa ceremonier vid dödsfall, konfirmation, vigslar och liknande. Att göra så tror jag är nödvändigt. Människor behöver former för att hantera viktiga övergångsskederna i livet och ritualiserade beteenden skapar trygghet i situationer som annars hotar att bryta ner människors känsla av kontinuitet och förmåga att gå vidare i livet. Även positiva förändringar, som vigslar, medför enligt psykologisk forskning stressreaktioner jämförbart med en fängelsedom. Märkligt nog.

Humanisterna har bra alternativ till de kristna ceremonierna och något man eventuellt kunde utöka med är ett alternativ till den religiösa bönen. Det kunde i så fall vara undervisning i meditations-teknik. Sådan går att genomföra helt utan inblandning av övernaturliga föreställningar och det finns forskning som pekar på att meditation stärker immunförsvaret och stabiliserar psyket. Kropp och sinne är två sidor av samma mynt, och jag tror mycket väl att meditationen kan

ha en helande verkan rent generellt, plus att den kan minska sömnbehovet och stärka koncentrationsförmågan. Detta är min personliga uppfattning, och en liten utvikning från själva ämnet, som ju är religionskritik.

I John Lennons fina låt "Imagine" sjunger han om en bättre värld, som han på sitt något jesuiskt sätt försökte göra sig till apostel för. Texten handlar om att leva i nuet, i fred och utan religion. Frank Zappa, som ju är känd för att kasta bitska kommentarer omkring sig i sina texter sjunger om att folk visst kunde få vara religiösa om de bara inte blev så "fucked upp" i huvudet av det. Min egen mening är att Lennon och Zappa, som ju var omvittnat begåvade personer hade rätt, men att det tillkommer ännu en viktig aspekt av det hela.

Vår västerländska kultur är till stor del uppbyggd kring religiösa (kristna) föreställningar, och vår historia är full av statligt/kyrkligt sanktionerade övergrepp som har begåtts i religionens namn. Bland de modernare konsekvenserna av religionens inflytande kan jag nämna abortmotstånd liksom att katolikerna länge motsatt sig användning av preventivmedel. Det förekommer att folk hellre förlitar sig på gud än söker medicinsk behandling för sig själva, och värre; även för sina barn. Religionen innehåller tyvärr ett misstänkliggörande av all mänsklig lust, utom den som uppnås i linje med evangeliet. Friedrich Nietzsche har i sin bok "Till moralens genealogi" grundligt gjort upp med den moral som var förhärskande på hans tid (slutet av artonhundratalet). Sin vana trogen går han till angrepp med dragen värja på ett tämligen obarmhärtigt sätt. Det kan väl ses som ett desperat sätt att bli uppmärksammas när hela hans samtid tyckte annorlunda. Idag

har hans idéer fått större genomslag, och även om allt han säger inte är uppenbart sant ligger det onekligen mycket i hans teser, som fortfarande äger aktualitet.

Några exempel: Den religiösa moralen kan liknas vid en "slavmoral". De förtryckta har självmant, och med inflytande från Kristusmyten tagit på sig asketiska ideal och av sagt sig all maktutövning. Överheten har sedan anammat liknande ideal för att lättare kunna styra folket. Göra dem till en lydig fårscock som är lätt att kontrollera. Den kristna taktiken har till stor del lyckats. Det västerländska folket åtnjuter relativ frihet och välstånd och slaveriet är som bekant avskaffat. Ett framsteg kan tyckas, men ett framsteg som kostat!

Välgörenhet är också ett typiskt kristet påfund som i själva verket inte enbart är av godo. Den lyckligt lottade får social uppskattning genom att från ett von obelperspektiv dela ut allmosor till den behövande som får stå där med skammen, tvungen att ta emot och bocka med mössan i hand. Skulden ses som hans egen, och de religiösa hjälporganisationerna ser förstås här en möjlighet att fiska proselyter. Ett mycket suspekt fiske även om de också gör nytta. Socialhjälp t.ex. är formellt en rättighet, men det finns många som hellre svälter eller själ än förödmjuka sig inför myndigheterna.

Man skäms, vilket inte skulle vara nödvändigt om det var allmänt accepterat att vem som helst kan råka illa ut och behöva hjälp. En hjälp som måste betraktas som en rättighet och inte en nådegåva. Socialtjänsten bär en mindre del av skulden. Den stora boven är det kristna normsystemet.

Som sista exempel från Nietzsche tar jag motviljan mot individualism och skuldbeläggandet av kraft och initiativ- →

förmåga. Med hans egna ord är den kristna moralen en resentmentmoral. Det positiva motexemplet är människor som utan skuld använder sina resurser utan att skämmas. Agerar snarare än reagerar.

Nietzsches motståndare kallar detta en herremoral och påstår att det leder till fascism. Nietzsche hade inget till övers för förtryckare och att han ibland kopplas ihop med nazismen bygger på ett förmodligen medvetet missförstånd.

All kultur är ständigt under utveckling. Man kan se i mindre samhällen som fortfarande präglas av stark kyrklighet hur ödmjukheten och människokärleken i själva verket tar sig uttryck i utstötning

och stort psykiskt lidande. På t.ex. Tjörn sammanfaller hög grad av religiositet med ovanligt omfattande förskrivning av psykofarmaka. Vår förbundsordförande Sturmark har i en artikel i HumanistInfo klargjort att människor i sekulära samhällen generellt har bättre livskvalitet än i religiösa.

Religionen är som ett slags virus som lätt nästlar sig in i människors psyken för att vi har en benägenhet att söka mönster och meningar överallt i vår omgivning. Om detta har Peter Gärdenfors (kognitionsvetare och filosof) skrivit mycket förtjänstfullt även om han inte uttryckligen vänder sig emot religionen. Det här

är förstas fortfarande en het potatis även i vårt hyggligt sekulariserade Sverige (Liknelsen med virus är min egen).

Slutligen menar jag att Humanisterna bör fortsätta befrämja en människovärdig kultur utan vidskepelser, vanföreställningar och onödigt skam för att vi råkar vara människor med behov av förnuft och självförverkligande.

Låt Hedenius tankar vara en ledstjärna för förbundet även i fortsättningen och kampen mot vidskepelser kärnan i verksamheten. Om en och annan religiös tar illa upp är det ett pris väl värt att betala för en positiv utveckling av vår kultur.

Benny Enkvist

Mellanöstern, vad är första steget?

Jag läser i HumanistInfo nr 2/2009 ett inlägg av Per Falk om problemen i Mellanöstern. Jag läser med avspänt intresse, men plötsligt hoppar jag till. Här står ju faktiskt i sista stycket följande, och jag citerar: "Lösningen på konflikter likt den i Mellanöstern ligger därför i att, så som Humanisterna världen runt försöker göra, först vända människorna bort från påhittade gudar och andra icke påvisbara övernaturligheter, till uppfattningen att det är mänskligt förnuft och inget annat som är grunden till lösningar för hur en bra värld för alla ska inrättas. Inte förrän detta är gjort kan permanent fred och trygghet nås för såväl judar som palestinier. Övertyga Israels främste bundsförvant, det religiösa USA, om den saken och Mellanösternkonflikten är löst."

Men är det verkligen Humanisternas uppgift att befria världen från "påhittade gudar" för att problem och konflikter där efter ska kunna lösas?

Nej, är mitt svar, och så tror jag att merparten humanister också svarar. Måste man först få människor att lämna sin religiösa tro för att fred ska komma till stånd i Mellanöstern, då är slaget förlorat. Detta kommer inte att ske inom överskådlig tid, förmodligen aldrig. Liknar inte den här åsikten mycket den de kristna missionärerna hade? "Vår uppgift är att omvända alla hedningar till kristendomen. Sedan löser sig alla problem av sig självt." Men

det är inte närvaron eller frånvaron av människors tro, som avgör om fredliga samlevnadsförhållanden ska kunna komma till stånd inom och mellan stater t.ex. i Mellanöstern.

Men om inte första steget är att människor överger sin tro, i vad består då detta steg? Det är nog helt enkelt så i Mellanöstern liksom överallt annars att man ska gå direkt på problemen utan att ta några extra, första steg. Människor måste börja grunda sin samlevnad på försoning och ömsesidig rätt att existera, mänskliga rättigheter (så småningom med barnens, kvinnornas, de homosexuellas, de olikänkandes rättigheter inräknade) och sekularism (i den betydelsen att politiska överenskommelser grundas på världsliga inte religiösa överväganden.)

Men hur inser då människor detta? Det är ju inte så att tron på försoning enkelt kan ersätta fanatism och krigsyr. Sådan insikt växer snarast fram genom att människor får upp ögonen för att det är mycket trevligare att leva i en fredlig, allmänt accepterad, sekulär demokrati än i en oförsonlig, markgirig och avskydd statsbildning. Därmed får de lättare för att uppskatta opartiska förhandlingsförslag och slutar lyssna till ledare som tänker mer på att vårda fiendebilden och territorierna än på fred och folkets bästa. De måste kanske lämna en älskad markbit, men de vinner mycket annat som växan-

de självkänsla och en stat med av alla accepterade gränser. Omvärldens uppgift är att tala för förhandlingslösningar, där alla parter förutsätts ha tagit till sig en realistisk bild av situationen. Ingen gruppering ska favoriseras, vilket Västvärlden länge missat. Alla kulturella, religiösa, etniska grupper som finns i området har rätt att finnas där.

Fred i Mellanöstern är möjlig om viljan finns, säger fredspristagaren Ahtisaari.

Humanisternas uppgift är att peka på att tro av olika typ inte utgör något problem för samexistens men måste läggas åt sidan för att lösningar ska bli synliga. Sekularismen kommer först. Propagandan för icke-tron kommer längre ner.

Till sist funderar jag på om jag har tolkat Per F mer radikalt än han har menat. Om jag försöker förstå honom på ett mildare sätt och hävdar att citatet ovan ur hans artikel betyder att människorna mycket väl kan behålla och glädjas åt sin religiösa (eller för den delen ateistiska) livsåskådning men måste bortse från allt sådant när de försöker hitta en grund att bygga fredlig samexistens på, då är hans åsikt helt rimlig. Han och jag tillhör då samma sekulära armé. Men kanske hade han då behövt uttrycka detta tydligare. Man måste nog läsa hans artikel väldigt milt (se citatet ovan) för att få min sista här framlagda tolkning möjlig.

Lars Graf, maj 2009

Färgblinda och ateister

Det som är dyrbarast i livet kan inte vetenskapen bevisa. Det ligger utanför dess kompetens att yttra sig om en tavlas skönhet, om ett musikstycke är vackert, om kärlek finns eller om Guds omsorg.

Det finns faktiskt människor som saknar förutsättningar att uppleva något av detta. Några är totalt färgblinda, ytterligare fler är färgblinda för skillnaden mellan gult och blått, och åtta procent av män är färgblinda för skillnaden mellan rött och grönt. Medfödd amusi, tondövhets, finns hos en av tjugofem personer. De kan inte höra skillnad mellan små intervaller, som en halvton, men väl på större tonintervaller. Forskare har uppskattat att upp till tio procent av befolkningen har en störning i förmågan att känna empati, medkänsla, och uppvisar någon eller flera egenskaper som är starkt förknippade med psykopati. Men ingen, som är färgblind, tondöv eller saknar förmåga till empati, skulle med trovärdighet kunna förneka förekomsten av skönhet i konst och musik, eller kärlekens verklighet. Trots att inget av detta går att bevisa.

Om Gud finns eller inte, kan inte heller bevisas vetenskapligt, om det är både

• Replik till Tuve Skånberg

Texten ovan hittade jag i "Världen idag". Den finns återgiven på Claphaminstitutets blogg och på Tuve Skånbergs egen blogg. Han kandiderar åter till riksdagen men vi behöver inte fler dogmatiker som sätter neutraliteten i samhällsbygget ur spel. Min replik väntar på godkännande både på Världen idags, Claphaminstitutets och hans egen blogg.

Mitt första möte med "Världen idag" förfärrar. Jag ryser vid tanken på en snörpt värld dominerad av extremister som Lenart Sacrédeus och Siewert Öholm.

Och så Tuve Skånbergs gästkommentar ... man tar sig för pannan! Varför använder högt utbildade religiösa debattörer intellektuellt ohederliga argument?

Med lite kunskap om hans aktiviteter som riksdagsman och numera lobbyist för en teistisk samhällsordning är hans argumentation begriplig. Men att tidningen sanktionerar hans mischmasch är obegripligt.

Ett exempel är: "Antalet människor i världen som säger sig inte kunna tro på

troende och ateister ense. Därför blir det så orimligt när ateister vill hävda sin oförmåga att tro på Gud som det normala, som det som ska vara normerande för oss övriga. Som om ett sekulärt samhälle, ett samhälle utan religion, skulle vara värt att eftersträva. Antalet människor i världen som säger sig inte kunna tro på Gud eller på ett liv efter detta är mycket litet. Enligt forskaren Robert Sawyer, *Calculating God* (2000) tror 96 procent av världens befolkning på Gud eller en högre makt. Phil Zuckerman, *Atheism: Contemporary rates and patterns* (2005) beräknar siffran till 92 procent.

I den miljö som under 1900-talet har varit mest utsatt för rationell kritik av religion, den naturvetenskapliga forskningen, är ändå de flesta forskare troende. 75 procent av alla forskare i världen tror på Gud, uppskattar Religion watch newsletter (1998, 13:8). Till och med i 1900-talets mest rationalistiska forskningsmiljö, den på amerikanska universitet, har gudstron inte gått tillbaka under de senaste hundra åren. 1914 gjorde James Leuba en undersökning bland USA:s forskare om deras syn på Gud. 40 procent trodde på en Gud.

Gud eller ett liv efter detta är mycket litet" som han sedan backar upp det med enskilda författares sanslösa gissningar att 92–96 procent av världens befolkning tror på Gud eller en högre makt.

För egen del är gud en icke-fråga eftersom den bygger på orimliga spekulationer utan någon som helst förankring i rationella iakttagelser. Men om empiriska bevis en vacker dag verifierar teorin om en intelligens bakom tillvaron inte bara "kan jag tro på" utan accepterar självklart faktum precis som varje förnuftig människa skulle göra.

Tuves formulering "... säger sig inte kunna tro på ..." är alltså bedräglig, ett fullt debattknep!

Han hänvisar till Phil Zuckerman som råkar ha bott i Danmark ett år för att leva sig in i, som forskningsmetod, det sekulariserade Skandinavien förhållningssätt till religion. Hans slutsats blev bl a att vi har högre moral och välstånd utan gud än på andra håll i världen, att religion i stor utsträckning är en icke-fråga här, att vi hellre engagerar oss i det vi kan påverka

40 procent trodde inte och 20 procent var osäkra. 1996 upprepades undersökningen av Edward Larson och Larry Witham, och då trodde 40 procent på Gud, 45 procent trodde inte på Gud och 15 procent var osäkra. Samma siffror gällde i stort för tron på ett liv efter detta.

Stephen Jay Gould, en av världens främsta evolutionsbiologer, hävdar i boken *Rock of ages* (2002) att kristen tro utmärkt kan förenas med att vara en framstående naturvetenskaplig forskare. Han konstaterar att många av de absolut främsta forskarna tror på Gud: "Antingen är hälften av mina kolleger enormt dumma, eller så är det fullt möjligt att förena darwinismen med konventionell religiös tro – och lika möjligt att förena den med ateism."

Det är lika orimligt att låta ateisterna vara det nya sekulära samhällets arkitekter som att ha tondöva till musikrecensenter, färgblinda till konstkritiker och empatilösa till vårdpersonal.

Tuve Skånberg

direktor, Claphaminstitutet

och är berörda av än övernaturliga fenomen vilket bevisas av det högsta valdeltagandet i världen. Boken heter "Society Without God" och kom ut 2008.

Tuve utelämnar också viktiga fakta. Han berör varken utvecklingen över tiden eller olikheterna ut över världen. De illustreras utomordentligt i www.worldvaluessurvey.org. Ingen region i världen är så framgångsrik i att bygga ett samhälle för medborgarna som i nordvästra Europa; välstånd byggt på demokrati och sekularisim.

Tuve uttrycker en (medveten) missuppfattning om det sekulära samhället. Ett sekulärt samhälle är inte ett "avkristnat" samhälle utan en upplevelse av högre rang som uppenbarligen ligger utanför de religiösa, i varje fall Tuves, sinnesförnimmelser. Gud verkar vara de troendes gula fläck.

Det sekulära samhället präglas av äkta religionsfrihet och mångfald, där upplevs den självklara friheten att också avstå från tro. Var skulle vårt samhälle ha varit idag om tro på övernaturliga krafter →

skulle ha härskat? Medicinens utveckling de senaste 100 åren? Den internationella fattigdomsbekämpningen? Den häpnadsväckande utvecklingen Hans Rosling (www.ted.com/speakers/hans_rosling.html) beskriver vilar på rationella åtgärder underbyggda av vetenskapliga rön. I många fall, tyvärr, motarbetade av religiösa vanföreställningar.

Religionsfrihet och mångfald garanteras av en politisk majoritet. Den majoriteten består ofta av ateister eftersom troende är i minoritet. Alla är välkomna att tro på precis vad som helst så länge det inte går ut över andra. Därför bör tron vara en privatsak. Det offentliga samhällets neutralitet är enda garanten för äkta mångfald och verklig frihet i trosfrågor. Annars skulle en trosinriktning domi-

nera de andra. Det sekulära samhället är därför till för ALLA.

Tuve sprider statistiska procentsatser som en svensk bonde sprider dynga om hösten. Påståendet att 92–96 procent av världens befolkning skulle tro på en gud är osakligt. Jämför med 400 miljoner kineser, 375 miljoner buddhister, 1,1 miljard ateister, agnostiker, sekulära och ickereligiösa (adherent.com), osv. Han slänger också ur sig häpnadsväckande påståenden som "... 75 procent av alla forskare i världen tror på Gud ..."; "... 1900-talets mest rationalistiska forskningsmiljö, den på amerikanska universitet ...". Sunda förnuftet protesterar.

Demoskop på uppdrag av Centrum för samtidsanalys (Bengt Wadensjö, biskop emeritus) i oktober 2009: 18 procent tror

på en gud och 32 procent tror inte alls på en gud. Enligt en annan fråga är 10 procent troende och 33 procent svarar att de inte alls är troende. Och till sist svarar 14 procent att de är ateister och 42 tar avstånd från påstående "jag är ateist".

Med samma logik som Tuve hävdar att det ligger utanför vetenskapens kompetens att yttra sig om skönhet och kärlek ligger det utanför teologins kompetens att yttra sig om evigt liv, himlen, yttersta domen och mirakler. Det finns helt enkelt ingen kunskap eller kompetens om dessa ting!

Kjell Ericson

Styrelseledamot och kursledare i en livssynsorganisation

Vi är för allting förutom vanföreställningar

"Som humanister skall vi verka för mänskliga fri- och rättigheter, allas likavärde, god etik och moral människor emellan – såväl globalt som nationellt – och att i Ingmar Hedenius anda bekämpa religiösa föreställningar och annan vidskepelse. Vi skall verka för tilltro till vetenskap och sådant som det finns förnuftiga skäl att tro på.

Det är bara individer som har rätt till mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och så vidare – men med den självklara begränsningen att detta inte går ut över någon annan individs rättigheter. För att kunna skydda och stödja detta är det viktigt att staten och alla offentliga myndigheter är sekulära.

Ovanstående tror jag inte är något kontroversiellt för oss humanister.

Vidare sägs det ofta att vi humanister är emot allt och alla. Detta är falskt. Jag vill påstå att vi är för allting förutom vanföreställningar. Jag är förvisso ateist, men det beror mindre på att jag inte tror på Gud (gängse begrepp), än på att de religiösa i tusentals år, och ofta i samverkan med världsliga makthavare, har satt agendan och självsvåldigt bestämt vad man ska tro och handla utefter.

(Ur Kjetterbibeln: "Gud är tyst – tänk om hans anhängare också var det...")

Vi kan aldrig åstadkomma, vare sig någon verklig jämlikhet eller demokrati, förrän allt religiöst förtryck utrotats, helst allt vad religion heter, men – att i sann humanistisk anda – värna om vikten av att alla människor måste få tro vad de vill, bara de inte utsätter sina medmänniskor för otillbörlig påverkan.

Jag vill inte ha förbud mot religiös klädsel på offentliga platser, vare sig det gäller burka, kippa, eller kors. Vad skulle hända till exempel den flicka, som av sina närmaste tvingas bära burka, om det förbjuds av samhället? Jag misstänker att det skulle innebära dubbelt lidande för henne. Självklart kräver olika arbetsuppgifter särskild klädsel av arbetsmiljöskäl, för egen och andras säkerhet m.m. Med rätt utveckling av samhället är detta ett övergående problem.

Jag anser vidare att vi som humanister har ett ansvar att påverka samhällsutvecklingen åt rätt håll, dvs att värna varje människas rätt till sina medborgerliga rättigheter. En stor uppgift förvisso, men alla kan vi bidra, var och en efter sin förmåga.

Men hur ska vi då nå ut med vårt budskap???

En idé jag har är att få fram slagkraftiga slogans. Vi har redan haft några bra, som gäller och kan återanvändas. Till exempel: "Vi tror på ett liv före döden", "Gud finns nog inte", "Tro bara på det som det finns förnuftiga skäl att tro på".

Förslag på andra:

Leve Franska revolutionen med dess tro på människan, frihet och jämlikhet,

Betänk att judendomens, kristendomens och islams "heliga" texter uppmanar till mord,

Hjälp din medmänniska,

Konfucius kärleksbudskap den gyllene regeln,

Tänk på att din hjärna har den defekten att den vill tro på det osannolika (annars hade du aldrig trott på gud och inte heller köpt lotter – fast i det sistnämnda fallet finns i alla fall en chans att vinna),

Bekämpa religion från att nästla sig in i vårt medvetande som den kognitiva parasiten är.

Värna de mänskliga rättigheterna.

Skulle vara trevligt att få se hundra förslag till.

Leif Ahlström

Förakt för andlig svaghet

På en av insändarsidorna i HumanistInfo 1/2010 (s. 16) hävdas det att Torbjörn Tännsjö i en debatt sagt: ”Jag föraktar religiösa människor. De är svaga i anden”. Om han återgivits korrekt finner jag det i högsta grad anmärkningsvärt. Så vitt jag vet och förstår har Torbjörn alltid ställt sig bakom Harald Ofstads humanistiskt grundade totala fördömande av förakt för svaghet i boken ”Vårt förakt för svaghet: nazismens normer och värderingar – och våra egna”. Torbjörn har till yttermera visso i ett par decennier försökt utveckla detta fördömande till att bli ett fördömande också av all elitidrott. Här är ett kort exempel. I en intervju i Idrott & Kunskap 3/2007 ber man Torbjörn utveckla sin tankegång att det är ett problem att man i

idrott hyllar segrarna. Han säger då:

– Ja, det man i huvudsak gör är ju att hylla de som med min terminologi haft ”tur i naturens genetiska lotteri”. I grunden för detta ligger någonstans ett förakt för svaghet. Det man hyllar är med andra ord en form av övermänniskoideal som i förlängningen är besläktat med en nazistisk ideologi. www.idrottochkunskap.se/artiklar/tannsjö

Nu tror jag till skillnad från Torbjörn inte att förakt för svaghet är mera förbundet med och vanligt förekommande i formaliserad tävlingsidrott än i verksamheter där personer ofta informellt värderas efter prestation; må dessa personer vara filosofer, musiker, kirurger, eller hantverkare av vilket slag som helst. Å

andra sidan tror jag naturligtvis inte att den idag existerande tävlingsidrotten är befriad från förakt för svaghet, men önskar att den vore det. Däremot hade jag hittills trots att framträdande företrädare i den humanistiska rörelsen var befriade från ett behov av att offentligt ge uttryck för sådant förakt. Förakt för andlig svaghet är inte bättre än förakt för svaghet i idrott. Snarare tvärtom, därför att det förra innebär förakt för en större del av den helhet en människa utgör. Så vitt jag förstår måste humanism stå i opposition till förakt för all slags svaghet; det gör åtminstone min.

En kommentar från Torbjörn och/eller någon i styrelsen vore tacksamt.

Ingvar Johansson

• Replik till Ingvar Johansson

Jag ogillar förakt för svaghet som det uttrycks, inte inom elitidrotten själv, utan hos oss som står vid sidan och hyllar OS-segraren, och värderar denna som högre stående än förloraren. Vi vet ju att segraren, till skillnad från förloraren, bara har haft tur i det genetiska lotteriet. Jag ogillar alltså förakt för medfödd svaghet, som vi inte kan göra något åt. Det är en annan sak med personer, som har en fullt utvecklad intellektuell kapacitet, som förstått att

tänka kritiskt och systematiskt t.ex. inom filosofi, men som låter förnuftet kapitulera just inför religionen. Särskilt illa berörd blir jag då jag misstänker att de omfattar vagt antydda religiösa idéer utan klart innehåll, mest för att framstå i en positiv dager, d.v.s. som känsliga och förfinade människor. Då uttrycker de i själva verket vad filosofen Frankfurt har kallat ”bullshit”. För sådana personer känner jag verkligen förakt. De borde veta bättre!

En annan fråga är om jag, som Johans-

son skriver, behöver ”offentligt ge uttryck för” detta förakt. Vore jag ordförande för någon humanistisk rörelse eller liknande, skulle jag kanske av taktiska skäl hålla inne med mina känslor. Jag har emellertid ingen sådan position. Och jag tror för övrigt att vårt sociala samliv normalt har att vinna, åtminstone i längden, på ärlighet. Därför har jag verkligen uttryckt ungefär det Johansson inledningsvis citerar.

Torbjörn Tännsjö

Minnesord Vera Starck Romanus

I januari avled Vera Starck Romanus, 98 år gammal. Hon var läkare och sexualupplysare, och hon samarbetade bl a med RFSU:s grundare Elise Ottesen Jensen, under motstånd inte minst från kyrkligt håll. Vera var också ordförande i RFSU Göteborg. Hon

värnade särskilt om kvinnors och äldres sexualitet. Därtill var Vera judinna, folkpartist, nykterist, feminist och humanist. Hon höll föredrag i Humanisterna Väst, och hon var omslagsflicka i tidningen Humanisten nr 2 1996. Inne i tidningen intervjuades hon av Gun-

nar Lundh under rubriken ”Vera, en sann humanist”. Veras vänlighet, kunskaper och engagemang gjorde henne allmänt uppskattad. Med henne har en stor kämpe gått ur tiden.

Lars Torstensson

Humanisterna

Organisationsnr: 802009-5348

www.humanisterna.se

e-post: info@humanisterna.se

Förbundskansli: Humanisterna,

Box 16241, 103 24 Stockholm,

tel. 08-508 622 90,

Plusgiro: 66 36 59-1

e-post: kansli@humanisterna.se

Lokalavdelningar

Humanisterna Dalarna

Ordförande:

Lars Broman,

tel. 023-101 77

lars.broman@humanisterna.se

Humanisterna Jönköping

jonkoping@humanisterna.se

Humanisterna Sjuhärad

Ordförande:

Pia Ulvegärde,

tel. 070-218 53 19

sjuharad@humanisterna.se

Humanisterna Stockholm

Ordförande:

Rebecca Hybbinette

stockholm@humanisterna.se

Humanisterna Syd

Ordförande:

Andreas Palmqvist,

tel. 0736-63 62 12

andreas.palmqvist@humanisterna.se

Humanisterna Umeå

Kontaktperson:

Rune Åkerlund

tel: 070-655 86 69

umea@humanisterna.se

Humanisterna Uppsala

Ordförande:

Anders Martinsson,

tel. 0709-13 63 23

anders.martinsson@humanisterna.se

Humanisterna Väst

Ordförande:

Sune Kronlid,

tel. 0705-19 32 14

sune@kronlid.com

Humanisterna Örebro

Ordförande:

Fredrik Idevall,

tel. 070-572 63 69

fredrik.idevall@humanisterna.se

Kommentar

Christer Sturmark, ordförande

Sekulära frågor alltmer i centrum

Plötsligt står de sekulära frågorna i centrum: en doktorsavhandling som pläderar för att sharialagens arvsrätt ska kunna tillämpas i Sverige leder till intensiv debatt, sedan debatten om kristendomens plats i grundskolans undervisning. Skolminister Jan Björklund ställer sig på de frireligiösas sida och hävdar kristendomens självklara särställning i förhållande till andra livsåskådningar. Tyvärr gör Björklund en olycklig sammanblandning mellan kristendomen som ideologi och som sociologiskt/historiskt fenomen.

Sedan kom debatten om diskrimineringsombudsmannen (DO) och handskakningen. Tingsrättens dom handlade om den unge mannen som vägrade skaka hand med den kvinnliga chefen vid anställningsintervjun. Han fick inte jobbet. Arbetsförmedlingen drog in hans arbetslöshetsstöd eftersom de ansåg att han borde bidra till att skapa mer gynnsamma förutsättningar för att bli anställd. DO stämde Arbetsförmedlingen, som dömdes att betala skadestånd om 60 000 kr till den unge mannen.

Domen handlar om huruvida skattebetalarna ska vara skyldiga att försörja den som på grund av sin ideologi har svårt att få jobb. I detta fall var det en ung man som ville följa sin egen ovanliga tolkning av islam. Hans tolkning innebar att han väljer att inte skaka hand med främmande kvinnor. De flesta muslimer skakar hand med kvinnor, men det är förstås hans fulla rätt att agera så.

Men det är också lätt att inse att sådana ställningstaganden kan begränsa anställningsmöjligheterna på arbetsmarknaden. Kanske man på en arbetsplats vill vara säker på att man hjälper varandra, också rent fysiskt, i en olycksituation. Kanske man helt enkelt vill tillämpa normen att inte i något avseende

göra åtskillnad på människor med avseende på kön, hudfärg, sexuell läggning etc.

Domen har nu definierat spelreglerna i dessa fall. Nu behöver vi som arbetsökande inte längre ta ansvar för våra ideologiska ställningstaganden och hur de påverkar vår attraktionskraft på arbetsmarknaden. Om rasisten inte vill ta svarta i hand och öppet berättar det på anställningsintervjuerna, behöver han inte längre oro sig för ett indraget arbetslöshetsstöd om anställningserbjudandena uteblir. Detsamma gäller antisemiten som inte vill ta judar i hand.

Domen är förstås helt oacceptabel. Vi har rätt till våra egna ideologiska ställningstaganden, vi har rätt att välja vem vi tar i hand. Men vi kan inte ha rätt att kräva att samhället ska försörja oss då vår attraktionskraft på arbetsmarknaden minskar på grund av våra ställningstaganden. Vi måste själva ta konsekvenserna av dem.

Men kanske är det inte ett ställningstagande att inte ta kvinnor i hand? Kanske har den unga mannen inget val? Beteendet kanske faktiskt är tvångsmässigt? Han kanske måste undvika att ta kvinnor i hand? I så fall bör samhället ställa upp till fullo. Samhället bör ställa upp med försörjning under hela rehabiliteringen, samt erbjuda hjälp, kanske KBT (kognitiv beteendeterapi) eller någon annan form av effektiv behandling.

Det är numera klarlagt att domen skulle förklarats ogiltig i Europadomstolen. Om man bara hade överklagat. Arbetsförmedlingen valde att inte överklaga. Handläggaren skyller på chefsjuristen, chefsjuristen skyller på generaldirektören, alla tycks tycka att man borde ha överklagat, men valde att inte göra det. Logiken? Rädsla för att vara politiskt inkorrekt förstås.

769 svar på medlemsenkäten

Enkätundersökning Den 5 mars skickade vi ut en enkel snabb enkät till alla våra medlemmar som har e-postadress i vårt medlemsregister (ca 90 % av våra medlemmar). Tanken var att bilda oss en uppfattning om vad våra medlemmar anser att vi bör prioritera i vår verksamhetsplan för kommande mandatperiod.

Per den 12 mars hade det kommit in 769 svar. Förutom att i prioritetsordning rangordna de olika verksamhetsområdena, kunde man även komma med egna synpunkter i del två av enkäten.

Verksamhetsområden

Följande verksamhetsområden ombads man räkna upp i prioritetsordning med den viktigaste först:

A. Arrangera öppna föreläsningar om vetenskap, filosofi, religion och samhällsfrågor m.m. i folkbildande syfte. Humanisterna ska arbeta som folkbildningsrörelse.

B. Arrangera för allmänheten debatter och seminarier m.m. med meningsmotståndare, för att tydliggöra skillnaden mellan sekulära och religiösa livsåskådningar och dess konsekvenser.

C. Arrangera medlemsaktiviteter såsom studiecirkel, pubkvällar, medlemsseminarier och kurser, liksom andra gemensamma aktiviteter för Humanisternas egna medlemmar.

D. Erbjud humanistiska konfirmationsläger för ungdomar, som ett alternativ till kyrkans konfirmation, för att ge ungdomar en möjlighet att diskutera

etiska och existentiella frågor i ett icke-religiöst sammanhang.

E. Påverka samhällsutvecklingen genom att opinionsbilda och informera allmänheten och makthavare i vår strävan efter ett sekulärt samhälle med strikt åtskillnad mellan religion och politik, både nationellt och internationellt. Arbeta med den humanistiska riksdagsgruppen och vara remissinstans för statliga utredningar och referensorganisation för myndigheter.

F. Erbjud och utbilda officianter för humanistiska ceremonier som alternativ till de traditionella religiösa ceremonierna såsom barnvälkommanden, borgerliga bröllop och begravningar.

G. Genomföra utåtriktade aktioner på lokalnivå som markerar förbundets ställningstagande på olika sätt, till exempel demonstrationer, bokbord, flygblad, ofentlig medlemsvärning, protestaktioner m.m.

H. Arbeta med något annat, som inte täcks upp i ovanstående verksamhetsområden. Skriv gärna något i del två om vad det borde vara.

Givetvis bör man visa stor ödmjukhet inför att dra några säkra slutsatser av det statistiska resultatet. Men resultatet kan ge inspiration, inte minst alla kommentarerna, och en fingervisning om hur våra medlemmar ser på Humanisterna.

Mest prioriterat

I den vänstra grafen ser vi hur många

procent av svaren som har angett varje verksamhetsområde som det allra viktigaste. En verksamhet sticker ut rejält. Det är opinionsbildning och påverkan för en utveckling mot ett mer sekulärt samhälle. Över 50 % anser att det är det allra viktigaste för Humanisterna att syssla med.

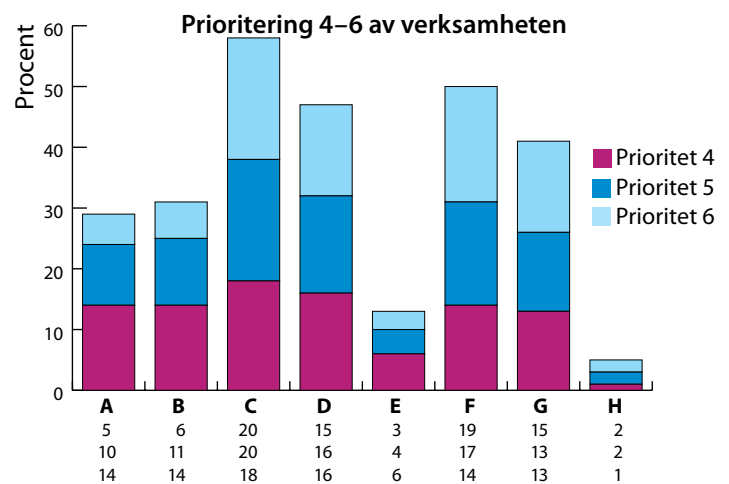
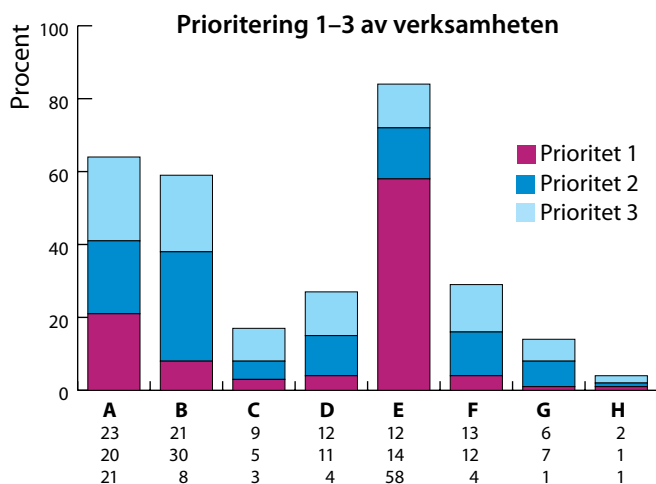
84 % menar att E är bland de tre viktigaste verksamhetsområdena att prioritera. 58 % tycker det är det allra viktigaste. På andra plats kommer A där 64 % anser att det hamnar bland de tre viktigaste områdena. 21 % tycker det är allra viktigast. På tredje plats kommer B där 59 % anser att det hör till de tre viktigaste sakerna att arbeta med. Bara 8 % anser att det är det allra viktigaste, men 30 % respektive 21 % anser att det kommer på andra respektive tredje plats.

Medelprioriterat

Den högra grafen visar hur många som anser att verksamheterna har fjärde, femte eller sjätte prioritet, det vill säga medelprioriterat.

Hälften av enkätsvaren (50 %) anser att F varken ska vara högt eller lågt prioriterad, 58 % anser detsamma om C. Verksamheterna A, B och framförallt E får lägre här, eftersom fler anser att de ska vara högt prioriterade.

• Har du inte fått enkäten får du gärna höra av dig till kansli@humanisterna.se och uppge din e-postadress, tillsammans med ditt namn och din adress.

Läs den kompletta enkäten på: www.humanisterna.se/kongress2010/p2010.pdf

HUMANISTERNA

Lokal information

Dalarna

Den 20 februari hölls Humanisterna Dalarnas tredje årsmöte, detta resulterade bland annat i följande styrelse:

Ordinarie ledamöter

Lars Broman – ordförande

Margareta Brundell – kassör

Kurt Hellberg – sekreterare

Anders Brundell

Inger Björling

Georg Granér

Suppleanter

Karin Björling

Bo Djörke

Björn Högberg

På mötet beslutades även att behålla den ideella föreningen Humanisterna Dalarna med tillhörande organisationsnummer och Plusgirokonto.

Vi har flyttat vår blogg till dalahumanister.wordpress.com och ni är alla välkomna dit.

Uppsala

Hänt sedan sist

Den 21/1. Minneshögtid vid Fadimes grav i Uppsala tillsammans med GAPF. Tyvärr kunde ingen från oss närvara. Men vi hade vidarebefordrat en bukett vita nejlikor, och vi nämndes i UNT och syntes i ABC-nytt.

Den 14/2 kl 15 hölls vårt lokala årsmöte i kvarterslokalen i närvaro av 11 medlemmar. Sedvanliga årsmötesförhandlingar, fika, gelehjartan, mingel och samtal med begravningsombud Arne Nordesjö. Därefter konstituerande styrelsemöte.

Styrelsen

Ordf Anders Martinsson, Vice Ordf Peder Palmstierna, Kassör Thérèse Sintring, sekreterare Svante Nevéus, Övr ledamöter

Roland Uhrberg, Anders Nordström, Kristian Larsson och Kiamal Akperov.

Revisorer

Katarina Reineck och Kristina Axell.

Valberedning; Bo Jägerstad (samman kallande) och Per Kornhall.

Kongressombud, ordinarie

Anders Martinsson, Peder Palmstierna, Thérèse Sintring, Svante Nevéus och Roland Uhrberg. Kongressombud, er-

sättare: Anders Nordström och Kiamal Akperov.

Pubkvällar har hållits andra tisdagen i månaden, och fortsätter så åtminstone t.o.m. juni, på Pub 19, Svartbäcksgatan 19, kl 19.00.

Den 8/3 talar Eduardo Grutzky om "Kvinnorättigheter i mångkulturalismens tid" på Universitetshuset.

Händer framöver

Den 18/4 ska vi tillsammans med medlemmarna besöka Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm.

Vi planerar även ett medlemsmöte med begravningsombud Arne Nordesjö.

I övrigt så planerar vi bl.a. att delta på Kulturnatten i september och att anordna Midvinterfest för medlemmarna i december.

Kom gärna med och aktivera dig i lokalavdelningens verksamhet!

Svante Nevéus, sekreterare

Väst

Humanisterna Väst träffas regelbundet kl. 18.30 den första torsdagen varje månad. Vi träffas på Vera Sandbergs allé 8 (rum Wasa C) på Chalmersområdet. Vidare har vi också pubafton den tredje torsdagen varje månad efter kl. 18.00. Se <http://humvast.wordpress.com> för mer information.

Hänt sedan sist

Januari

Undertecknad gjorde en presentation av en undersökning, som gjordes förra året. Den heter "Tro och andlighet i Sverige" och är gjord av företaget Demoskop. Undersökningen visar hur många som tror på Gud, är ateister och så vidare.

Sven-Olof Andersson berättade kort om sitt besök på Oum el Banine.

Februari

Vi hade en diskussionskväll med tre olika teman. Varför har vi så få kvinnor i vårt förbund – Gun Ulriksson inledde diskussionen. Därefter fortsatte Gunnar Lundh med frågan om det är acceptabelt att bära burka. Undertecknad avslutade med ämnet "Är det rätt att som

i Schweiz förbjuda minareter?".

Årsmötet

Den 18 februari genomfördes årsmötet. Sune Kronlid valdes till ordförande. Vi hade också ett besök från Human-Etisk Forbund i Norge. Se separat artikel på sidan 3!

Mars

Även denna kväll hade vi diskussion om olika ämnen. Eva Dufva ledde en diskussion om Skolverkets kurspl aner, specifikt om religionskunskap. Sven-Olof Andersson ledde en diskussion om Läkarsällskapets ställningstagande mot manlig omskärelse och undertecknad om ären det där Arbetsförmedlingen dömts att betala 60 000 kr i skadestånd för religiös diskriminering. Kvällen avslutades med att Kjell Ericson informerade om vilka motioner som lämnats in till kongressen.

Händer framöver

Den 8 april kommer den välkände astronomen Marie Rådbo och pratar över ämnet "Ögon känsliga för stjärnor". Innehåll: "Vad ser vi när vi blickar upp mot stjärnhimlen? Och vad betyder universum för den moderna människan?"

Den 6 maj kommer språkprofessorn Lars-Gunnar Andersson, som också är en känd radioröst. Intressanta föreläsningar utlovas!

För aktuell information – gå in på Humanisterna Västs hemsida

<http://humvast.wordpress.com/>

Urban Jansson

Sekreterare Humanisterna Väst

Örebro

ABF

Vi har nu ett avtal med ABF liknande det som gäller centralt. All verksamhet går att definiera som kulturverksamhet. Detta gör att ABF får 500 kr i statsbidrag. Dessa pengar tillfaller ABF. I gengäld får vi marknadsföring och gratis lokaler. Om vi gör affischer kan ABF lägga upp dem på sin hemsida. Vi kommer också att fixa så att ABF:s logga finns på vår webbplats. ABF lägger också ut en länk till vår webbplats.

Kaj Fölster till Tankarnas Trädgård

ABF Örebro har regelbundet intressan-

ta föreläsningar som kallas Tankarnas Trädgård. Den 17 februari var Kaj Fölster inbjuden. Hon berättade om sin fantastiska resa som hon gjorde i 19-årsåldern. Arrangemanget är ett samarbete med Humanisterna Örebro.

Interkulturella och religiösa rådet

Den 25 februari hade vi en träff med Örebro interkulturella och religiösa råd på ABF. Rådet är ett organ som är skapat av Örebro kommun för att öka förståelse för mångkulturalitet och kontakter mellan de olika religionerna. Vår utgångspunkt var bl.a. att visa att vi finns och att vi också vill göra oss gällande i frågor som rör mångkulturalitet.

Humanistdagen

Vi kommer att ha vår årliga Humanistdag den 20 mars. Vi börjar kl. 15.00. Unga humanisters kanslichef kommer och inleder. Humanistpriset delas ut till landstinget. Landstinget gick fördömligt emot Sveriges kommuner och landstings förslag på att landstingen ska erbjuda omskärelse av unga pojkar. Vi kommer också att ha ett samtal med representant från Immanuelkyrkan. Peter Kempe är intresserad att medverka.

Han har skrivit en uppsats om barns rätt till andlighet. Mustafa Al Said Isa är också vidtalad. Temat är ”Barn och religion”. Även Jeanette Rapp, den förra humanistpristagaren, ska bjudas in. Samtalsledaren (Tore) ställer frågor till panelen.

Årsmöte 25 mars (onsdag) 18:30

Offentlig föreläsning Universitet 31 mars. Christer Sturmark medverkar. Lokalavdelningen inleder mötet.

Medlemsmöte 7 april

Någon av oss berättar om Humanisterna Örebro.

Amnesty 4 maj

Ev. behöver vi en större lokal. Samtal om religiöst förtryck.

Skrivarstuga 11 maj

Hemma hos Fredrik

Halvöppet möte 24 maj

Med Unga muslimer.

Lokal: Kulturhuset.

Tore Mellberg, Örebroavdelningen

Humanisterna är för ...

... demokrati – ”den hittills bästa formen tills vi hittar en bättre” – som erbjuder alla en ansvarsfull frihet och individens ”befrielse”!

... det sekulära samhället där stat och religion är skilda åt; den enda ordningen som kan garantera sann religionsfrihet och verklig mångfald.

... politiska beslut som baseras på den bästa möjliga bedömningen av dess konsekvenser.

... våra grundlagsskyddade fri- och rättigheter samt ratificerade konventioner.

Visst finns det fler humanister!

Hjälp oss göra vår röst hörd i debatten genom att värva fler medlemmar!

Ju fler vi blir, desto starkare blir vi.

Som medlem i Humanisterna får du medlemstidningen HumanistInfo (fyra nr/år).

Medlemskap i Humanisterna kostar 300 kr per år.

Ungdomar (upp till 25 år) och studerande betalar 150 kr per år.

Studerande över 25 år kan skicka in ett inskrivningsbevis från universitet, högskola eller motsvarande för att erhålla den lägre avgiften.

Om ni är flera personer i ett hushåll som vill gå med kostar medlemskapet 80 kr för de ”extra” hushållsmedlemmarna.

Man måste ha fyllt 12 år för att bli medlem i Humanisterna.

Alla avgifter gäller löpande ett år från betalningsdagen.

www.humanisterna.se Gå in på ”Bli medlem”

600 svenskar väntar på ett eller flera organ Ditt beslut kan rädda liv!

- Anmäl dig till donationsregistret
- Informera dina närstående
- Fylla i ett donationskort

www.donationsradet.se

Donationsrådet

Jourhavande
Medmänniska

Sökes
stöd – inlevelse – hopp

Välkommen att bli Jourhavande Medmänniska du också!

Har du tid att lyssna?

Vi behöver bli fler som tar emot de som ringer till Jourhavande Medmänniska!

Att vara Jourhavande Medmänniska är en ideell handling som passar dig som vill bidra till andra människor – med din tid och din medmänsklighet.

Jourhavande Medmänniska är en telefonjour som är bemannad klockan 21.00–06.00 alla dagar på året. Hit kan människor ringa om de behöver någon att tala med.

Föreningen är religiöst och politiskt obunden. Den som ringer till oss får vara anonym, liksom vi i jouden är. Som Jourhavande Medmänniska sitter du i genomsnitt ett trettimmarspass per månad. Du kommer att få gå en grundkurs, delta i gruppmöten med andra ”JM:are” och få fortbildning varje år.

Är du intresserad av att få veta mer och bli en av oss?

Välkommen att kontakta vår utbildningsansvariga, Berit Hasselmark, eller vårt kansli så berättar vi mer.

Du når oss antingen via e-post: kurs@jourhavande-medmanniska.com eller på telefon **08-10 10 04**.

Jourhavande Medmänniska

Näst nummer kommer i augusti